

WWW.UNILIB.R

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

Први пут
у „терариуму“...

(Снимак А. Симић)

Коло

СРПСКИ НЕДЕЉНИ ИЛУСТРОВАНИ ЛИСТ

Број 94 16 октобар 1943 Дил. 5

Радиестезија у СТАРОМ ЕГИПТУ

Да ли вам се дешавало, драги читаоци, да сретнете први пут у животу некога човека и чим проговорите неколико речи са њим, да осетите неку неодољиву симпатију за ту личност. Радиестезија то објашњава тиме што тврди, да свако живо биће као у опште и свака ствар зрачи. Кад би могли да видимо (а таквих т званих јако осетљивих лица има) сва зрачења која избијају из човека: из мозга срца, нерава итд. утврдили би, да има зрачења сличних и различних код разних личности. Та зрачења су према својој таласној дужини различита. Она вама симпатична личност коју смо споменули има зрачење које се слаже или допуњује са вашиим и отуда сте осетили пријатност у друштву те личности и она вам одмах постала симпатичном.

Али не само човек него сва жива бића и сви елементи имају своју нарочиту врсту зрачења, своју нарочиту таласну дужину. Једна од хипотеза у радиестезији за објашњење ове различите таласне дужине за све што постоји, претпоставља да једна преносна енергија која се манифестује према околностима као електрицитет, магнетизам, топлота, светлост итд. улази код живих бића у ћелије, а код елемената у атоме и олате излази као из некога трансформатора са таласним дужинама која постаје карактеристична за то биће или елемент. Може човек да се налази и на најусамљенијем месту у њега улазе и из њега излазе стално зрачења, која се мењају и према томе, да ли је здрав, болестан, да ли је лето време или је непогода, једном речи човек је стално везан за своју околину невидљивим зрачењима. Популарно за-

во, а рашља отскаче у вис или пада на ниже, према томе, да ли су на томе месту позитивна или негативна радиестезијска зрачења.

Радиестезија је стара, може се слободно рећи, колико и човечанство. Њено тумачење и називи одговарали су степену умнога и културнога развића човека у појединим раздобљима.

Код старих културних народа радиестезија је свесно примењивана за постицање разноврсних резултата. Нарочито је употребљавана за лечење и за одбрану од непријатеља.

У Египту је народ у своје време био доспео до високог степена цивилизације и служио се врло вешто и значајки радиестезијом. Радиестезију су изучавале само више класе друштва. Прост народ је није знао. Изучавали су је већином свештеници и предавали је усмено с колена на колена кроз векове.

Последице скривања гробница Фараона а нарочито Тут-анк-амон-ова изненадиле су јавно мњење. Зна се, да су готово сви чланови, а било их је више, који су узели учешћа у открићу гробнице убрзо један за другим поумирали. Сва ова умирања су остала мистериозна и нису могла бити објашњена.

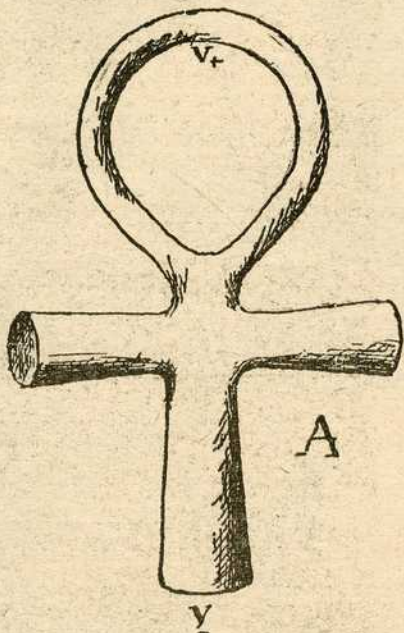
Радиестезија објашњава ова умирања проналазача и испитивача Тут-анк-амон-ове гробнице утицајем шкољјивих зрачења материја које су у ту гробницу намерно унели Египћани, да би гробницу сачували од скривања. Европски научници улазећи и бавећи се у гробници били су прожимани тим шкољјивим зрачењима и последица је била њихово умирање брже или спорије према јачини појединих органа.

Сами Египћани који су морали улазити у Тут-анк-амон-ову гробницу носили су траве које су поништавале, односно нису дозвољавале да дејствују та нешкољјива зрачења на личност која их је носила.

Египћани су више справа, па чак и грађевине употребљавали у радиестезијске сврхе.

Крст са дршком

Крст са дршком (види слику) или кључ са Нила у преводу са египћанскога језика значи: знак живота, дар богова. То је био талисман резервисан аристократској класи, који је био ефи-

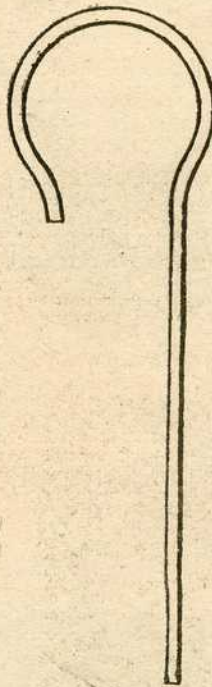
Крст са дршком

касан ако га држи мушкарац у десној или жена у левој руци (у колико нису обрнутог поларитета).

Скиптар, фараонско обележје

Скиптар фараонски, доста неестетичан, по облику личи на потковицати магнет чија је једна страна дужа, служи као чувар од шкољјивог зрачења

кад се држи на дужем крају. Шта више он је одличан детектор, кад му кривина почива на превоју кажипрста. У

Фараонски скиптар

оба случај слободни део скиптра претставља антику која трепери одређеном таласном дужином.

Уроеус

Уроеус, света змија која украшава Фризове споменике и чело жене Фараонове зрачи врло јако. Ако се поређа

Уроеус

у серије може да се добије напон опасан по људе који би се нашли у његовом пољу дејства. Радиестезичари претпостављају, да је овај моћни талас служио као носилац таласа мисли Фараона, да би га појачао и дао више снаге да продре што дубље у мозак поданика.

Сфинкс

Сфинкс је једно чудовиште из бајке чије је порекло битно у Египту. Налази се престављено као опружени лав са главом и прсима човека или жене; нски пут има главу овна или крагуја. Отуда разне врсте Сфинкса: андросфинкс, криосфинкс и најзад хироцефалес.

У Теби се долазило у велики храм дугом алејом оивиченом са обе стране редом сфинкова. Највећи у Египту пронађен сфинкс налази се поред Кеопсове пирамиде. Мери: 17 метара од земље до врха главе и 59 метара од репа до краја предњих шапа. Изрезан је готово цео у једном блоку стене и његова израда је претходила изради три пирамиде. Заиста није могуће да су Египћани предузимали овакав огроман посао само из вајарског задовољства. Чак и ако им је, ово радећи, била намера да славе своје богове, сигурно је да је овај облик имао други циљ и зра-

чења која од њега полазе су права радиестезијска зрачења која су служила у разне радиестезијске сврхе.

Мумије

Све показује дакле, да је у Египту радиестезија била потпуно примењена. Огромне статуе у своје нарочито положају имају своје поље зрачења, али и статуипе мумија које налазимо по музејима и збиркама дају

Зрачење мумије

такође врло јако зрачење. Нарочито положај ових статуипа даје у висини предњег дела руку са стране јако зрачење. Ако претпоставимо да је у праву мумију стављен какав јак отров, онда зрачења произведена обликом постају носiocима таласа отрова и овај дејствује на жива бића јачином као какав отров који би организам унио.

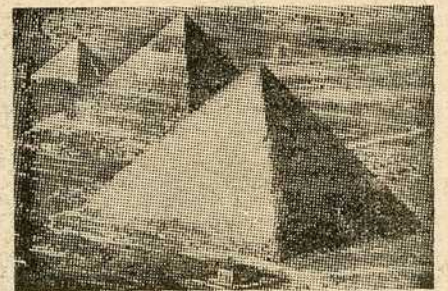
Пирамиде

О пирамидама је о обзиром на математику, физику и астрономију писано и тумачено врло много. Нас интересује овде њихово радиестезијско значење.

Ако испитујемо једну малу пирамиду клатном у лабораторију, онда ћемо добити зрачења која у правцу разних делова основе пирамиде имају таласне дужине боје спектра.

Лако се може разумети, да је путник морепловац, или у пустињи помоћу клатна могао у сваком сектору таласном да израчуна и према добијеној боји да одреди своју оријентацију у односу на пирамиду која ту боју емитује.

Затим, пирамиде су биле и емисионе станице. Зна се, да су Фараони на неки начин кратким путем сапшта-

Египатске пирамиде

вали наредбе целом народу, само се никад није могло објаснити како је то вршено.

Радиестезијске бусоле

Могли би да се запитамо како је могла да се врши пловидба у доба Фараона са потребном сигурношћу на велике даљине.

Видели смо, да је то било лако у сектору доста близу нилске делте, али пошто је утицај зрачења пирамиде имао своју даљинску границу, нормално је претпоставити, да је постојало друго средство, да би се могло оријентисати на мору. Бусола није била тада позната и сигурно је, да су се Египћани послужили радиестезијом, да би се у овоме помогли.

инж. Б.

мишљено човек је нека врста радио апарата за пријем и отпремање. Као што радио апарат прима и отпрема таласе само оне дужине за које га нависимо, тако исто и човек може да удеси, да прима или отпрема радиестезијске таласе нарочите дужине. То је и врло потешко, јер шта би било кад би човек опажао истовремено више таласних дужина радиестезијским путем? Било би као и код радио апарата који би у исто време реаговао на више таласних дужина: абрка и нејасност.

Овде морамо ради читаоца који још то не знају, да поменемо, да су апарати које човек употребљава у радиестезији за испитивање разних зрачења: клатно и рашља. Има међутим људи јако осетљивих, који могу да осете радиестезијска зрачења и без клатна и рашље. У свима случајима главну улогу има човечји нервни систем и то изгледа симпатикус. Клатном се у радиестезији назива сваки терет окачи о конач, а рашља је састављена од два крака спојена на једном крају.

Конач клатна се држи између палца и кажипрста, обично десне руке, а дужина конач, која је сразмерна таласној дужини елемента кога испитујемо, мења се зато за сваки елемент. Рашља се држи обема рукама. Изнад места где има радиестезијских зрачења клатно се окреће у десно или у ле-

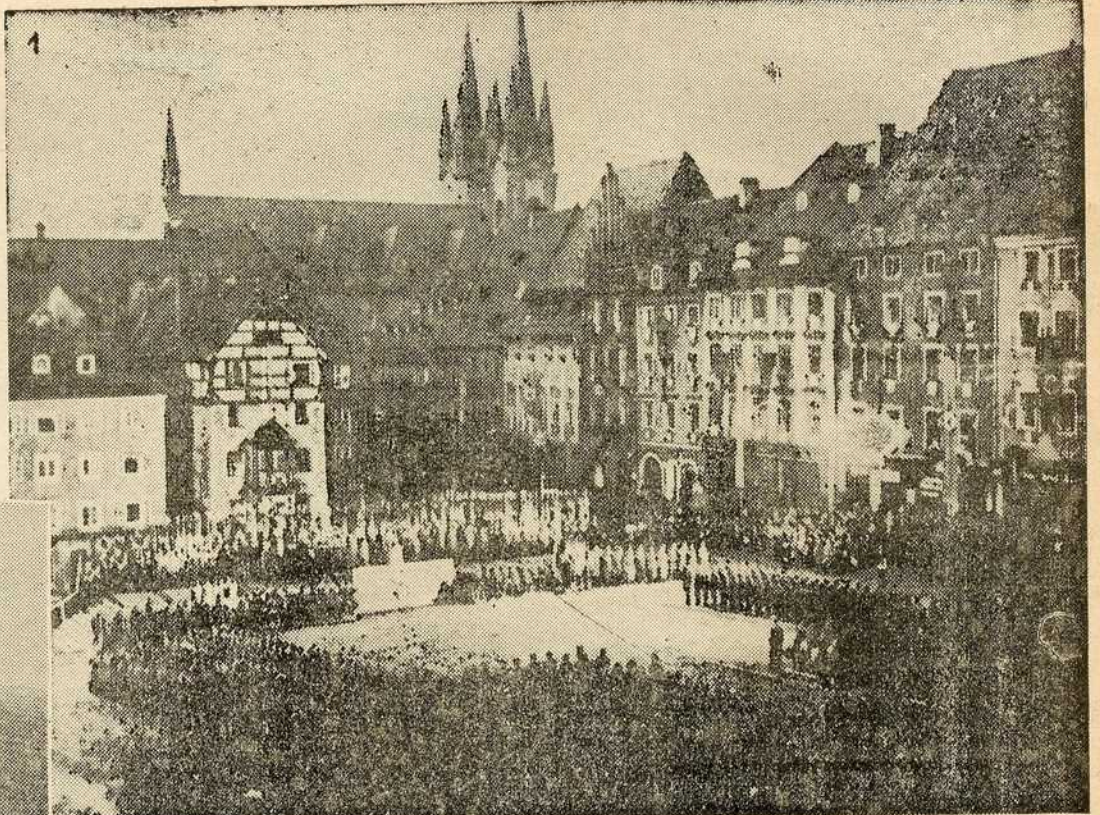
Први уредник Мића Дмитријевић (на путу) * Заменик: Уредник Бошко Токић * За фотографије Александар Симић * Пртач Ђорђе Лобачев * Уредништво Поенкареова ул. бр. 31. Телефон 25-010 * Власник и издavaч Српско издавачко предузеће А. Д. Јован Танковић * Административна Дечанска 31. Београд. Тел. 24-001-10. Штампана "Штампарнија Београд" А. Д. Дечанска 31. Тромесечна претплата 58.- дина.

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

КРОЗ цео СВЕТ

1

1 — Поводом прославе петогодиšnjice прикључења судетских крајева Рајху одржана је на историјском тргу у Егеру велика манифестација верности судетских Немаца Рајху.

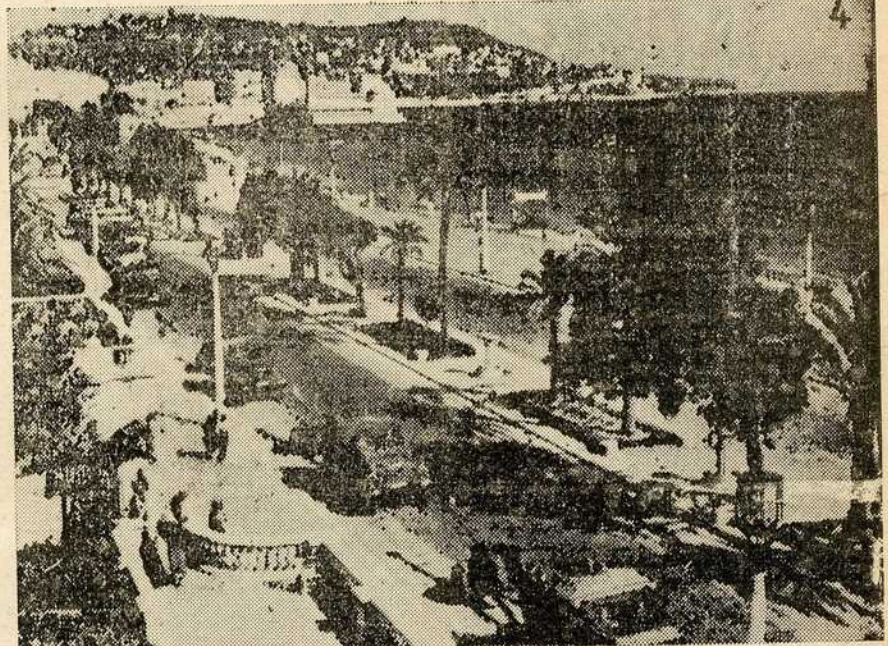

2

2 — После свог ослобођења Дуче је одмах наименовао за новог италијанског посланика у Берлину Филипа Анфуза. У име немачког министра спољних послова фон Рибентропа поздравио је на берлинском аеродрому новог посланика шеф протокола посланик фон Дернберг.

3 — У бањи Есторил код Лисабона одржан је пре месец дана велики међународни филмски фестивал. Приредбу је отворио шеф државе генерал Кармона. Нарочити успех постигла је немачка филмска индустрија са филмом „Минхаузен“. На слици: седи генерал Кармона разгледа немачки пасивлон.

4 — Друмовима француске Ријусиере којима су некад журили луксузни аутомобили богаташа свих европских земаља данас јуре оклопљена кола јединица немачке војске која је после Вадолове издаје окупирала целу француску Ријусиеру.

4

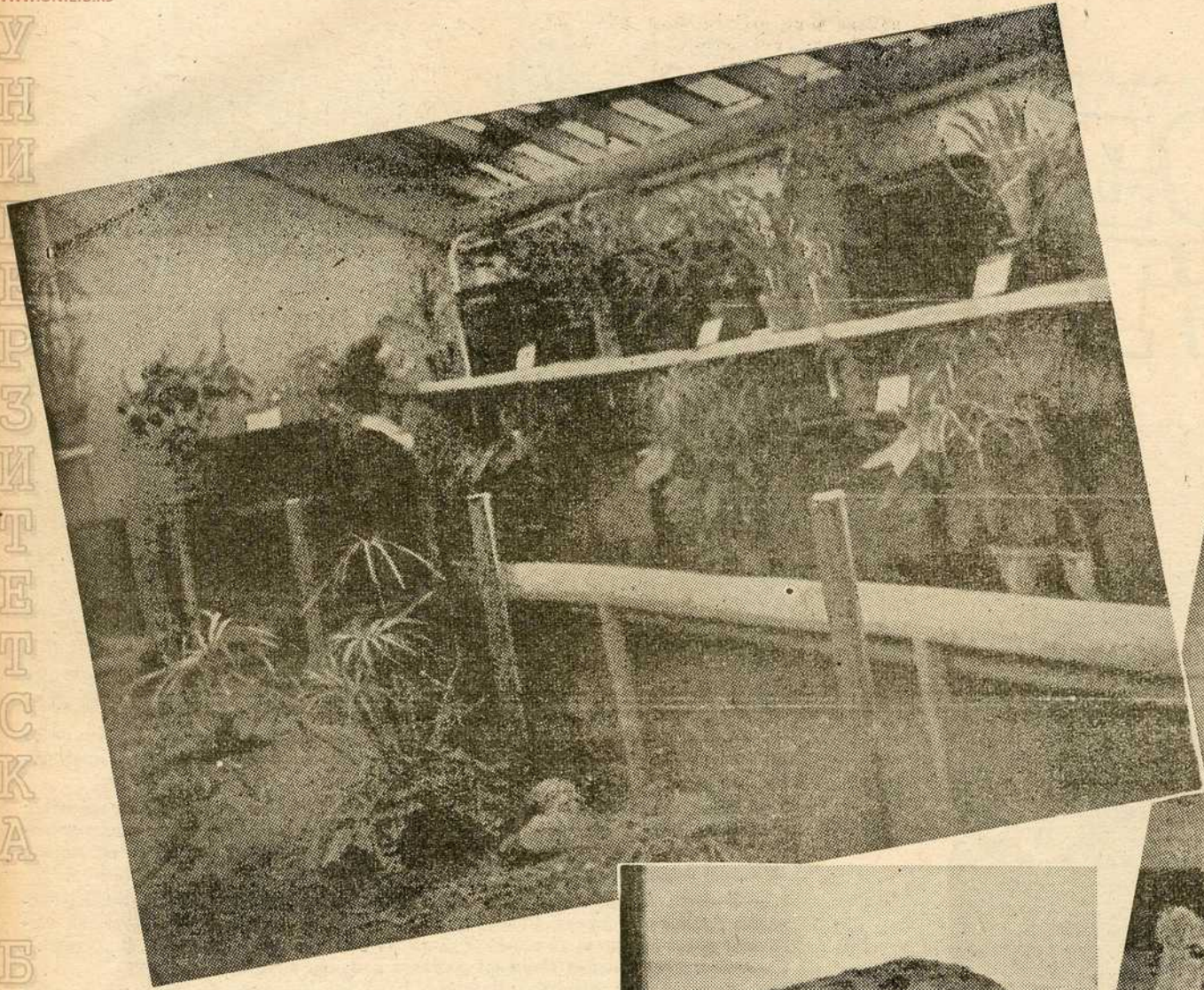
3

5 — Приликом дана Зимске помоћи одржано је у Берлину велико такмичење војничких репрезентација. По бедила је војна репрезентација Париза, која је у финалу убедљиво тукала репрезентацију Берлина са 3:1. На слици: вратар Берлинаца Јан одбранио је јак ударца десне полутке Паризлија, Хака.

(Снимци: В. Ф. А.)

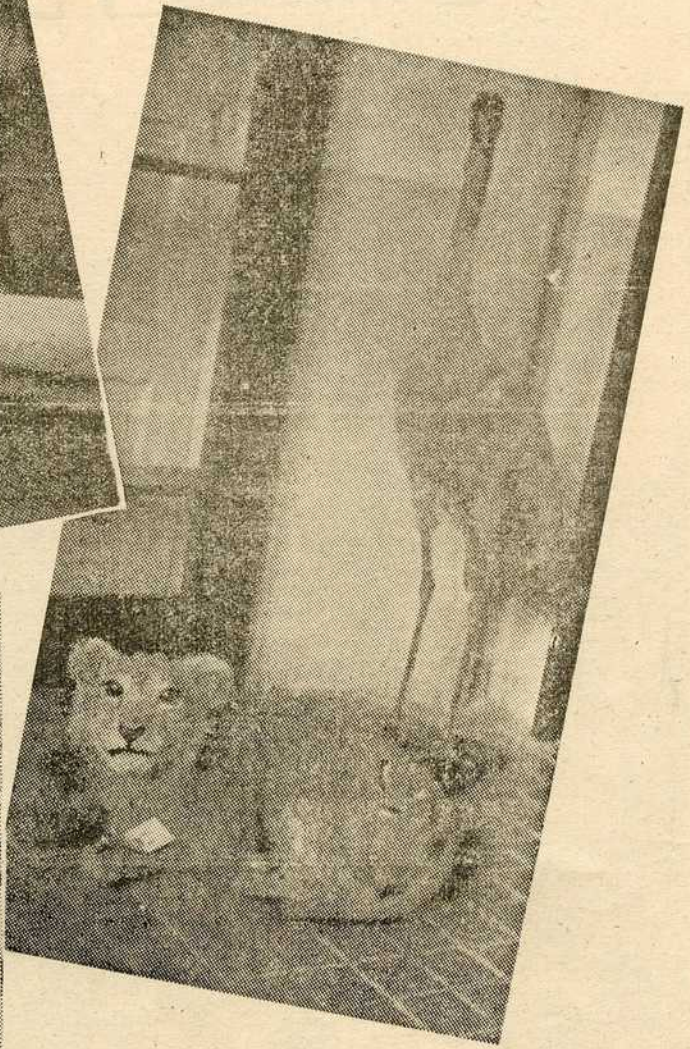

5

и аквариум, немају толико посетилаца колико сам врт. Међутим, ове две збирке заслужују сваку пажњу. Оне, у више мање „музејском“ облику дочаравају животињски, биљни и водени свет. Они показују на мало други начин исто оно што и Зоолошки врт. То су веома занимљиве и свакако поучне збирке.

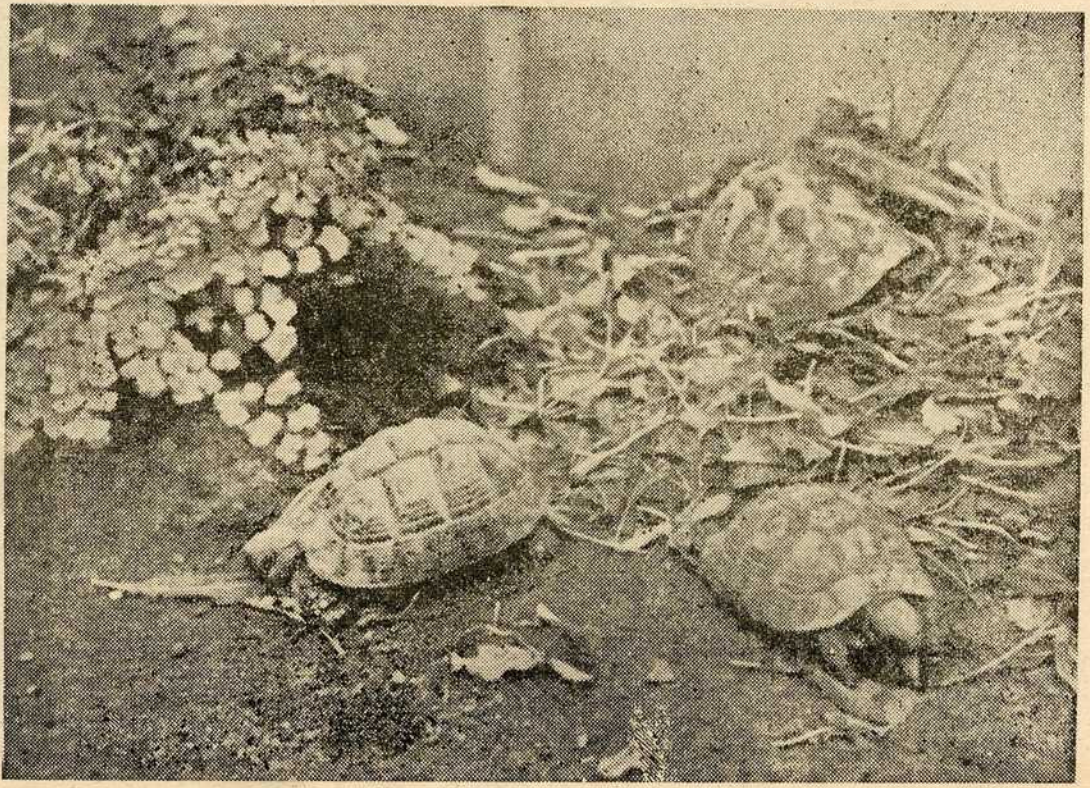
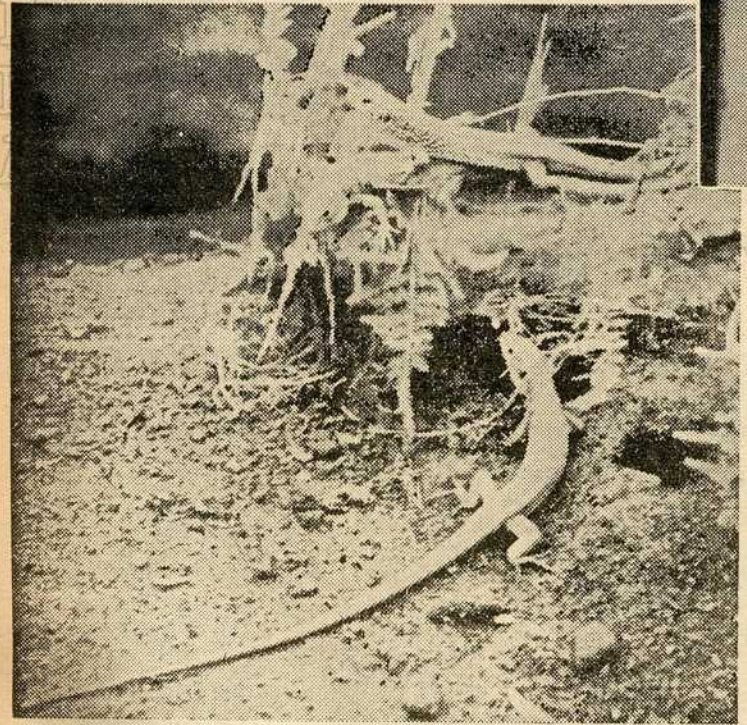
Београдски терариум и аквариум доста скромног обима и облика нису много познати и далеко су још од тога да постану чувени онако како је чувен, на пример, аквариум у Монаку, али ваљало је почети. И у малом београдском терариуму и аквариуму приказују разноврсност животињског и воденог

Терариум и Аквариум

царства. Ту су лепа примера испуњених животиња, разне биљке, водени цветови, па живе рибе, корњаче, гуштери итд. Зналачки размештени, добро очувани, могу с једне стране потпуно да задовоље љубопитљивост, а с друге да служе као допуна ученом, виђеном и ученом. И они су отуда нарочито ваљани добродошли.

Наше слике приказују неколико лепих примерака и делова ових занимљивих београдских збирки.

Још увек има у данашњем Београду ствари мало познатих па чак и непознатих. Има, на пример, извесних установа, сасвим и свима приступачних за које широки слојеви мало знају. Можда је то отуда што су те установе на први поглед мање привлачне, што се о њима мање говори но о осталима. Такав је случај са терариумом и аквариумом. Смештени у самом Зоолошком врту, терариум

Нина

ПИШЕ: ПАВА ЗАТОРЧИК

Кадагод је видим изазове у мени смиреност, стишава моју узбуркану нарав, спремно да прасне за најмању ситницу. Њене очи су увек подједнако тужне, али пуне наде. Њено добро срце остало је исто спремно да саосећа са другима. Свакоме у несрећи желеда је да помогне. Материјалну помоћ није могла да пружи, али утеху, помоћ души удвешенога, пружала је највише што је могла. Туђе несреће слушала је жудно, као да је у свакој налазила делић своје сопствене. Али из среће је бежала. Смешила се сажаливо на онага ко би јој о срећи причао. Знала је да срећа не постоји. А уколико је има то су само кратки тренуци који су прошли пре него што их осетимо. И то неколико тренутака морају се плаћати стотруком патњом.

О себи никада није причала. Изговарала се да је њен живот низ патњи важних само за њу. Скретала би разговор на другу страну чим би се ње дотакло. Као да је имала неку тајну коју никоме није смела да повери.

Не знам шта ју је тога дана нагнало да прича. Да ли добро расположење или очајање које први пут омакшава тиме што ће и другом да повери своје патње.

Отац јој је био начелник у Нишу. За време рата 1915 године погине, а мајка, са њом и старијом сестром, избегне у Русију. У Одеси су провели две године. Нина је тада била са свим мала и не памти ништа. Али из причања своје мајке зна да су живе ле врло бедно. Кад једна група избеглица побе за Владивосток, крену и оне са њима.

Недељама су се мучиле на путу. Хладноћа је била страховита. Људи су седели на поду у теретним вагонима у којима је са свих страна дувало. Мајка је држала Нину у наручју. По њеној лепој, смејој косици нахватало се пње. Често је дрхтала, јер танко ћебе није било довољно да је заштити од поларне хладноће.

После много мука и неизвесности, угледале су, најзад, Владивосток. Одатле олу бродом у Јапан. Али су га брзо напустиле. Првим бродом су се отиснуле на Океан, ка домовини.

На истом броду путовао је и један Холанђанин са женом. Нису имали деце, ма да су их много волели. Нина им се допадала, јер је била умилјато дете. Она прича: „Нисам била лепа, али сам била „слатко“ дете. Крупних очију, мала, дебела, румених образчића. На сваког сам се смејала. У рукама сам имала велику лутку, готово већу од мене, поклон једног избеглице из Јапана. Са њом сам и спавала, што је моју мајку много једило.“ Холанђанин су молили мајку да им је да. Али она није хтела ни да чује. Ма да је знала да би њено дете код ових људи живело много боље, можда у раскоши, ипак није могла од ње да се одвоји. За њу су је везивале, осим материнске љубави, муке и патње у току три године. Холанђанин сиђеше у Бомбају да Нину никада више не виде.

У Дубровник су стигле новембра 1919 године. Дан је био мутан и хладан. Али њих је грејала топлина срдачног дочека који им је приређен. На пристаништу их је сачекала делегација из Београда са много грађана. Свама је падала у очи висока жена са девојчицом у наручју. Сажаливо су посматрали то лепо дете, изморено путовањем. Ту ју је уочио и каснији управник позоришта, када му је, после 10 и више година, дошла ради ангажмана. Познао је по очима које су задржале дегињу безазленост.

Кад су дошли у Београд, сместили су се на периферији. Живели су доста оскудно, али не бедно. Нина је

похађала школу. После свршене мале матуре уписа се у Глумачку школу, јер је позориште волела. Балет ју је одушевљавао.

Али у кући је била врло несрећна. Мајка јој се преудала и рђаво са њом поступала. За најмање преступе кажњавала је батинама. Са неком паславом медаља је како се тело њене кћери прерија у болу пред њом. Без и најмањег узбуђења би потом настављала започети посао, осећајући задовољство због извршене дужности.

Колико грозе изазива та жена која потсећа на зле царице из дечјих прича које своје лепе пасторке кажњавају корбачем. Али је Нина несрећа била јача, а бол већи, јер је рођена мајка била непривачна према њој. Колико је морала да пати онда, када јој је љубав и разумевање материнско било најпотребније!

Нина је била стрпљива. Решила је да истраје и постигне нешто у животу. Упркос батинама бивала је свакога дана све лепша.

Добила је ангажман у позоришту као балерина. Брзо је постала омиљена. Прорицали су јој светску славу.

И као жена имала је успеха. Мајка је људе својим лепим очима и невиним осмехом. Али за њих није марила. Страх да мајка што не дозна и љубав према уметности држали су је по страни.

Али једнога дана осетила је да се у њој буди нево осећање, нешто што ни сама није у стању да опише. Често је, усред вежбања, обузимала изненадна туга и клонулоост. Не би могла даље да ради, већ би замисљено гледала у даљину, преко пољана, — и чезнула. За чим? Ни сама то није знала. Све чешће је била тужна, али су сада снови постајали одређенији, устремљенији се на једном милном лицу које је свакога дана виђала. Завољела је, ни сама не зна како. Није се више бојала мајчине строгости. Љубав према позоришту није била већа од љубави према њему.

Била је то дивна идила. Без свађе и љубоморе, потпуно предани једно другом, волели су се неколико месеци, без трзавица и сметњи. Ковали су планове за будућност која им се обојима приказивала у најлепшим облицима. Требало је да се венчају и отпутују у иностранство, где би он радио а она била у позоришту.

Али тада су се, као зла коб, појавили његови родитељи. Нису могли да дозволе да се њихов јединач, пред којим је живот тек стајао, ожени балерином. Нису могли да разумеју љубав свога сина. Нису схватили да он може да воли девојку која ништа није имала, а усто била балерина. Зајиста, она је само сирота, мала балерина, која осим своје љубави, ништа није имала.

И успели. Њихов утицај је био и сувише јак. Неодлучни младић није успео да му се отргне. Отпутовао је у Белгију, на дужност у конзулату.

За Нину су патње тек сада настале. Ма колико да је желеда да заваара саму себе и верује његовим речима, неко унутрашње осећање говорило јој је да је крај. У часовима самоће осећала је, знала је сигурно да јој се он

никада више неће вратити. Није више желеда да буде славна, јер је све било тако ништавно према ономе што је доживела. Жудела је за самоћом и миром, где је могла да се преда болу. Уживала је у мукама, као да је саму себе кажњавала због глупости: како је могла да поверује у срећу, она, која се несрећна родила.

Прошле су две године. Њена звезда која је на уметничком небу блеснула за тренутак, лагано се гасила. Нина није то одмах приметила. И сувише је била обузета болом да би опајала шта се око ње догађа. А када се отрезила, било је већ касно. Нове снаге навлачиле су тамни veo на њен сјај.

Пренула се и почела да ради. Пожелела је опет да буде славна, али не само ту, већ у свету. Он мора још да чује за њу. Радила је много али без успеха. Бледела је све више. Покушала је и у драми, али ни тамо није успела. Живот у кући није се променио. Само сада, уз мајку, књижила су је и млада браћа. Није било никога ко би је узео у заштиту. Остала је усамљена, одвојена од целог света, презрена од најрођенијих, од оних који су били дужни да јој пруже помоћ и утеху.

Једне недеље, почетком месеца јуна, док је сунчаним улицама врвило много веселог света, ушла је Нина у цр-

Савети НАШЕГ ЛЕКАРА

КАКО СЕ ЛЕЧЕ ЧИРЕВИ ПО ТЕЛУ?

Интересантно је да у последње време све више света пати од чирева по телу. Истина и раније је свет имао чиреве. Али лекари се слажу да баш у последње време све је више особа које болују од ове непријатне болести. И док је раније неко имао чир, па се излечио, сада се, много чешће, после првог, појављује други, па и више чирева. Шта је томе узрок?

Чир настаје кад извесне клице, најчешће из групе тзв. кока, на ма коме делу тела продру кроз кожу у поткожно ткиво и ту изазивају својим отровима оштећење самог ткива. Да би се заштитио од дејства тих отрова, организам шаље своју војску, која га брани од клица, своја бела крвна зрнаца из крви. Тада се развија огорчена борба између клица и белих крвних зрнаца. У колико је организам у болем стању, тј. није исцрпљен болешћу, гладовањем, премором итд., у толико ће његова одбрана бити јача, у толико ће се и борба брже завршити. Лешви погинулих војника, тј. белих крвних зрнаца, нагомиланају се на месту борбе. То је гној. Тај гној садржи уништене клице и њихове отрове, које су бела крвна зрнаца прождрала, као и остатке изумрлих зрнаца.

Обично потребно је неколико дана да се на месту бола, отока и црвенила, појави гној. Када је процес завршен, гној је сакупљен и онда или чир може сам да прсне и провали, или га лекар-хирург може да просече да би се ток болести убрзао. За време док се гној скупља, потребно је стављати на чир топло, и то било топли термофор, било топлу бурову облогу. У народној медицини препоручује се топла цидвара или лук. Са медицинског гледишта не би се имало ништа приговорити, нарочито цидвари, под условом да се она ставља само до тренутка док чир не прсне и док не остане да зрпни отворена рана из које је гној исцурио.

Најопаснији тренутак у болести је када чир прсне, гној исцури и када остане отворена рана. Тада постоји велика могућност за инфекцију, тј. за загађење ране. Ако се рана загади нечистоћом, могу да настану теже компликације, па и тровање крви. Због тога је од необичног значаја, рану, која остаје после чира, апсолутно чисто држати, и то не у обичном смислу, те ставити „чисту“ марамичу или „чисту“ крпу, које у хируршком погледу нису чисте, већ ставити стерилну газу, која сигурно не садржи никакве клице и која онемогућује даљу инфекцију. Тада је врло опасно стављати макакве траве, цидвару или лук, јер они садрже клице које могу изазвати компликације. Најбоље је да лекар, на чистој, стерилној гazi, метне извесну маст, која садржи витамине и која потпомаже зарашћење ране.

Зашто у последње време свет нарочито много пати од чирева? То долази вероватно из два узрока. Прво, јер је, услед прилика, могућност заразе клицама много већа него ли раније. Свет се мање пере, прљавштина је свуда већа, па је и могућност инфекција тиме повећана. Али, постоји и други, вероватно важнији фактор, а то је слабија отпорност организма услед смањене количине витамина В у исхрани. Познато је да се овај витамин налази поглавито у млеку, маслу, масти и мање у житарицама. Организам не може да ствара његову резерву и стога је потребно да га увек уноси у исхрану. Како је сада исхрана сведена и како се не уносе храном оне намирнице које садрже овај витамин, јасно је да је и појава чирева сада много чешћа него ли раније. Да је то тачно најбоље доказује чињеница да је чирева најбоље сузбити не разним мастима и мацањима, него гутањем пивског квасца, који садржи много витамина В. Осим пивског квасца и препарата витамина В, може се још из гноја начинити вакцина која се постепено и у већим дозама убризгава болеснику, да би му се повећала отпорна снага против штетног дејства клица које изазивају чир. Др. Н.

Qalubija

РОМАН ОД ВУКЕ ПОП-МЛАДЕНОВЕ

(6)

Шемси ханума се каменила да девојка не осети дрхтавицу што је тресла целу снагу, помиловала је косу расуту по јастуку и прошапутала јој:

— Не врли ми, смеј ми се и певај гугутко мајкина, нене ће у Србију да те испрати... Верни Јусуф кроз све невоље низ пут ће те спроведе; не плаш се...

Алта се засмејала срећно и дуго разбацујући своју дивну главу по јастуку, а ватим се подигла и отпочела да љуби поманно Шемсу хануму.

*

Још исте ноћи Шемси ханума отпочела је да спрема ћерку на пут. У рукама шалвара и јелечина ушивала је алато и наките уз помоћ Мерсијину и Арифину. Очитала је коран над главом, везала око грла свете амајлије, ватим је увела у руке њене тешке косе, подвукла маказе испод њих и једним вамахом отсекла их и расуте бацила на руке робљама.

Угледавши наги бели врат своје „бул хануме“ девојке су се у један мах вакотале.

— Како „Ербен башија“ преврјала се Мерсија од смеха и тресла своју као угал прну кудраву косу...

— Како „Патролин ефенди“ преврјала је Арифа своје крупне азијатске очи, ширила руке и хватале се сагабајући се, обесно за ногавице својих шарених шалвара...

— Дур... дур... умиривала их је престрављена Шемса ханума, — ако некој чује?...

Тек тада девојке су загледале у бледи као паучина лице своје господарице, у њене очи у којима су стајале уздржане сузе... разумеле да то вихова „Кјучук бул ханум иде за навек, далеко... у туђину... да ће њене мале ноге да газе тврду земљу... да иду кроз сунце које ће да гори њене меке обраччице... да путује кроз планине где виле и самовиле коло воде и стреле бацају... и вршћећи срушиле се на земљу и стаде да се преврјају око Алтиних ногу.

Шемси ханум је приклекла око њих, стала да их мљује, теши и да им обећава све што је „најубаво“ да се утеше. А тамо у својој одаји, миран и поуздан у себе спремао се млади Србин срећан и очаран на далеки пут ослушкујући Јусуфов знак.

Тада је трипут заграктао гавран. Шемса ханума је разумела тај знак и убрзала припрему. Кад је све било готово стегла је силно своје чедо на срце и казала:

— Чедо, путуј ми са срећом, небој ми се. У људи када те испраћам веру имам... пријатељство имам... скоро ће се видимо, тај дан неје далеко, срце ми казује... Лошо да ти бидне неће... Ваури срце имају.

— На дан хода одавде за твоје ноге има Ваурски манастир Грачаница. Тамо да законачиш...

На спомињање манастира Алта се стресла радосно и кликнула:

— Нене... венчање искам...

— Нене је писала, казала је Шемса ханума тихо, и извукла из недара завежљај. Овде је писмо за игумана и бакшин за манастир... Игумана Пајсија знајем. За њега казују у његово време у младос мераклисаше и он на смрт и на живот хануму... зашто чудан је комет и живот наш у овуј земљу а још почудан на овај Ваурски свет око нас. Овај аманет дади му кад стигнеш, казала је спуштајући Алтани у јелек завежљај.

Још једанпут дуго, отегнуто заграктао је гавран. Мајка и кћи су пошле. У тами пред конаком чекао их је Тома. Шемса ханума га загрлила у мрак и пољубила у чело без речи... Он је узео у наручја Алтану и прескочио вид...

*

Низ Косово процветали бојури... Трепери зора са истока. Блистају у даљини реке, зелени врбаи и плава прозирна магла над Шар планином. Хиљаду боја и мириса леме се у ваздуху... Са пушком преко рамена, млад као зора, турски официр спроводи српскога заробљеника чије лице блиста под модром шајкачицом... Два ока као два драга камена шире му се у лепоти зоре, у широкој, неизмерној срећи која му плива у грудима под копораном.

По каткад, али само за тренутак, његов поглед постаје брижан... Али хитро његова топла млада уста смеју се и унијају у лице свога пратиоца и нагињући се без престанка један према другоме Алта и Тома су путовали.

Од њих је одисао мај... Душе су им певале, срца су им славила, косе су им биле пуне ситних покиданих цветића... ноге су им биле увијене младим житним класјем, травом и булкама... Они су клизили кроз простор у пламеном руменилу зоре и распреталих божура као два лептирка и тежили за нечим.

А то нешто била је једна мајка која ће да их сачека, пригрли на широком докату у цвећу, тамо где су се они видели први пут, и да их закрили од свакога зла, као она друга која их је ноћас благословила, погизла прадедовске законе, у силни њиховога севдаха и неизмерности свога срца и жеље да јој чедо сретно буде... У оплемењеној захвалности према оној жени која је вратила у потпуности некада, пољубљану срећу и мир у срцу, и окитила јој век милинама... и која је сада слала своје дете...

Како ће стићи до те мајке?... Како ће пребродити бесконачне путеве, умор, опасности? — У својој безазлности они нису мислили, нити су знали да одмере све то... Ишли су и љубили се.

А далеко за њима као мала црна тачка над земљом, њиха се у седлу са пушком преко крила стари верни Јусуф... и стрељао лево и десно напред где су они ишли и за собом својим пламеним очима и певао полако да стисна страх и „тајле“.

Телеграмци... тел... ву... ри... Телеграмцију, удари у жицу и јави мојој драгој, да сам жив стигао из боја.

*

Над Грачаницом залазило је сунце. У последњој светлости купале се тамне зидине и звонци манастира кад су два детета ударила звекиром у његову тврду и непробојну капију.

Дуго је прошло док су одјекнули кораци тамо иза зида и неко се приближио капији и питао мукло:

— Ко је?

— Заробљеник... Конак молим у вас... Примите ме.

Иза капије није долазио никакав одговор младићу који је у грозничавом ишчекивању стезао младу Туркињу око врата.

Тамо иза зида одвојено се од капије високи суви калуђер са брадом и косама испод појаса... Његово око севикуло је радосно на звук младога гласа пред капијом, али он је хитро закључно трепавице, и за час омирен његов поглед пошао је кроз манастирско дворниште... Вратио се у манастир где су за певницом и пред олтаром стајали свети очи ширени да отпочу вечеру.

— Наш... казао је тврдо отац Исачи држећи обе руке на грудима и стишавајући онет своју радост... Конак тражи, што да кажем?... обратио се игуману.

— Да се пушти...

— Да се пушти... заграјали су свети очи са свију страна и стали немирно да раскланају, и онет заклапају старе књиге у својим рукама.

Високи калуђер је у невелико корака прешао дворниште, смажао полуге и мандале с врата и отворио их обазирио, али их је брзо прикључио онет и питао зачуђено:

— Низам иска ли да улегне у манастир??

— Риза беј Валијина заповест да ме његов син Мехмед беј спроведе до границу. Има писмо за игумана... Пуштајте ме, одговорио је млади војник с поља.

Калуђер је отворио и пропустио пред собом зачуђен и радостан још више ненадне госте. Два младића су му припала руци, пољубили је топло и похитали у прву.

Тада одједанпут звоно је зазвонило на вечерње тихо, ко да се боји свога звука, а калуђери су запевао вечерње... светлост свећа и кандила залозила се кроз врата, Алта и Тома су пали на праг и остали ту не мичући се, скоро без даха.

Кратка је била молитва Богу на Косову... Четрдесет калуђера опасана врбом преко црних риза пожурили су на врата. Стари игуман отсегодишњак, скупљен сав као болесна птица, сагао се на прагу, додирују својим сувим рукама Томино раме и казао дрхтајући:

— Синко, дигни се... казуј, који сте и што ве доведе ноћас у овај свети дом?

Али је Алта била хитрија, слочила је са прага, распочала нагло свој мундир и ускликнула:

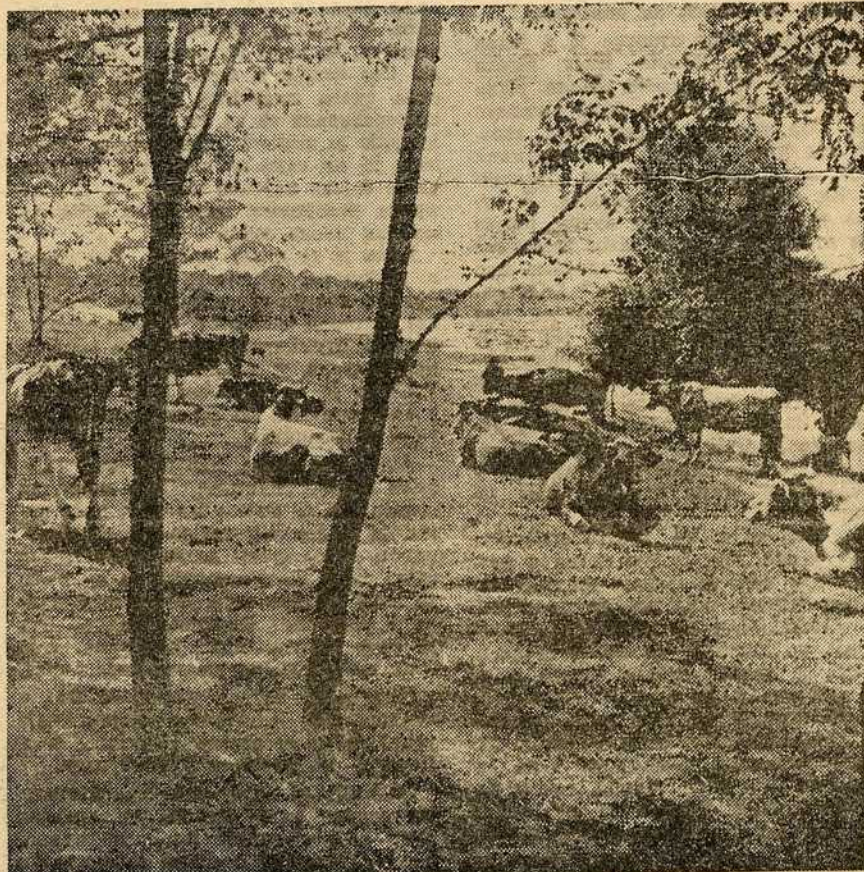
— Дело, благи... Терна сам на Риза беја Валију... мајка ми је Шемса... Вашег сам човека замерила, сала, вашу сам веру заволела... Ферман имам од мајку за тебе... Венчајте ме ноћас, не раставите ме од онога кога ми је душа заксала... Душе у ценет ће ви отиднев... — и, завукла руку у недра, извукла аманет за игумана, спустила их на руке игуману и сагла се да их пољуби.

На челу, рукама и врату старчевом модре крупне жиле отскочиле су још јаче... Осамдесет година како су га сакриле ове зидине и одвојиле од света... Сагоревао је мрак невада и његово срце, али тешка манастирска врата затворила се за њим изневала и започела тајну... А од онда он је видео много, много му је прешло преко главе, али данас... да Туркињу са Вауром венчава и још испрошењу??

У његовим старим свињским грудима отпочеше да се диму ненадашње олује. Његове угасле очи севикуле ју још једанпут... Он пређе најљубиво преко Шемси ханумином шема, принесе устима скупоцени златни крст који му је она слала за олтар и идући га првоме до себе, који га даде другоме и златни крст оде од уста до уста. Калуђери су се крстали побожно и одмицали један за другим својим ћелјама. Кад је остао сам старац је погледао девојку и питао:

(Наставиће се)

Кроз нашу земљу

Поднеми одмор крај Дунава

(Снимак: илж. Р. Стефановић)

Којој је Pyramidon

ана поуздано, да главобоља нестане већ после неколико минута.

Pyramidon

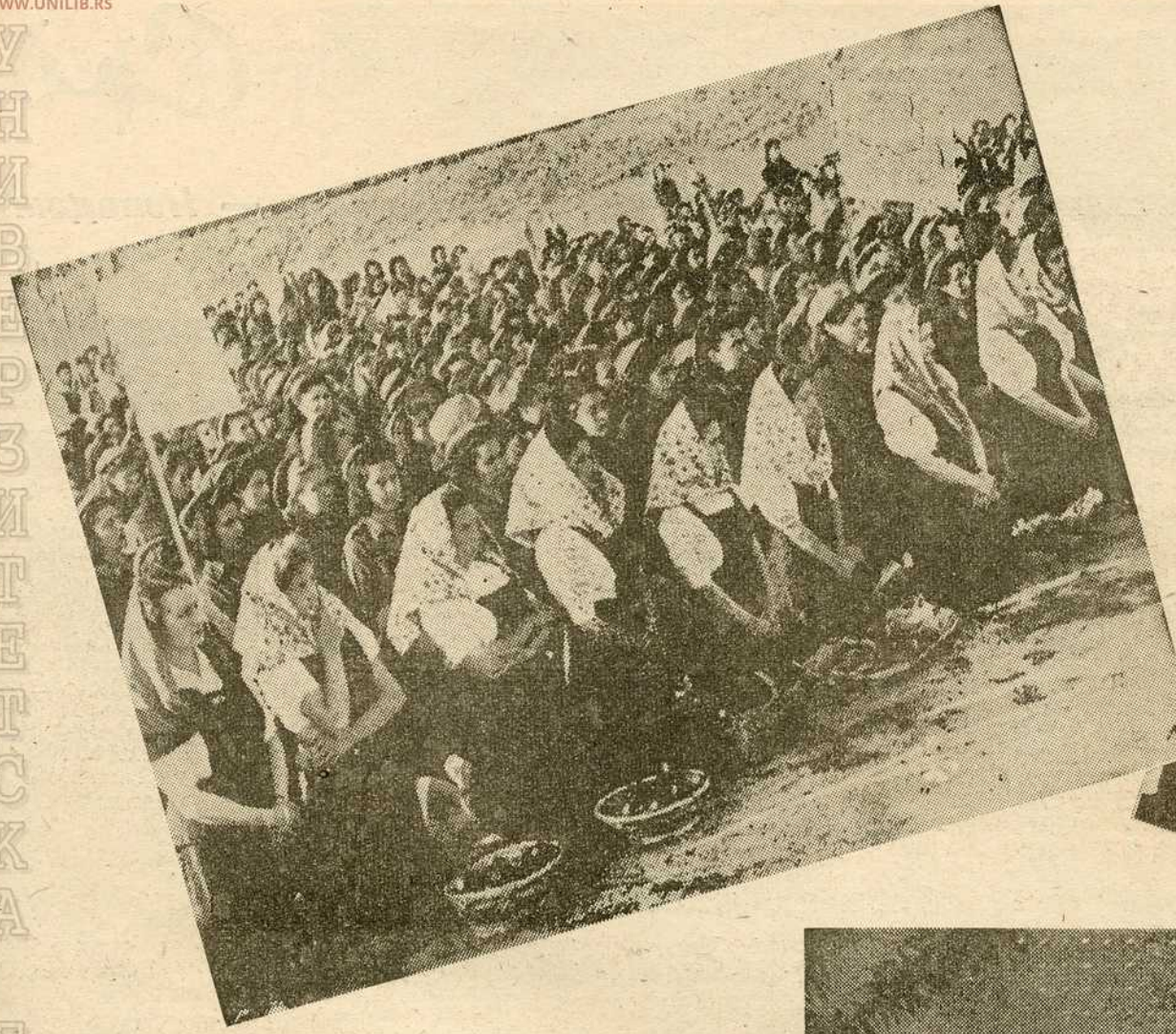
таблете

Против болова

Оглав рег. С. Бр. 19.999 од 6-X-1942

Добија се у свакој апотеци

1 — У побољној молитви младе девојке, чланице Шпанских фаланга, слушају службу Божију пред црквом светог Изидре, заштитника Мадрида.

2 — Црква светог Изидре на дан славе. Привој који носи млади на наше заветине.

Црквена слава у Мадриду

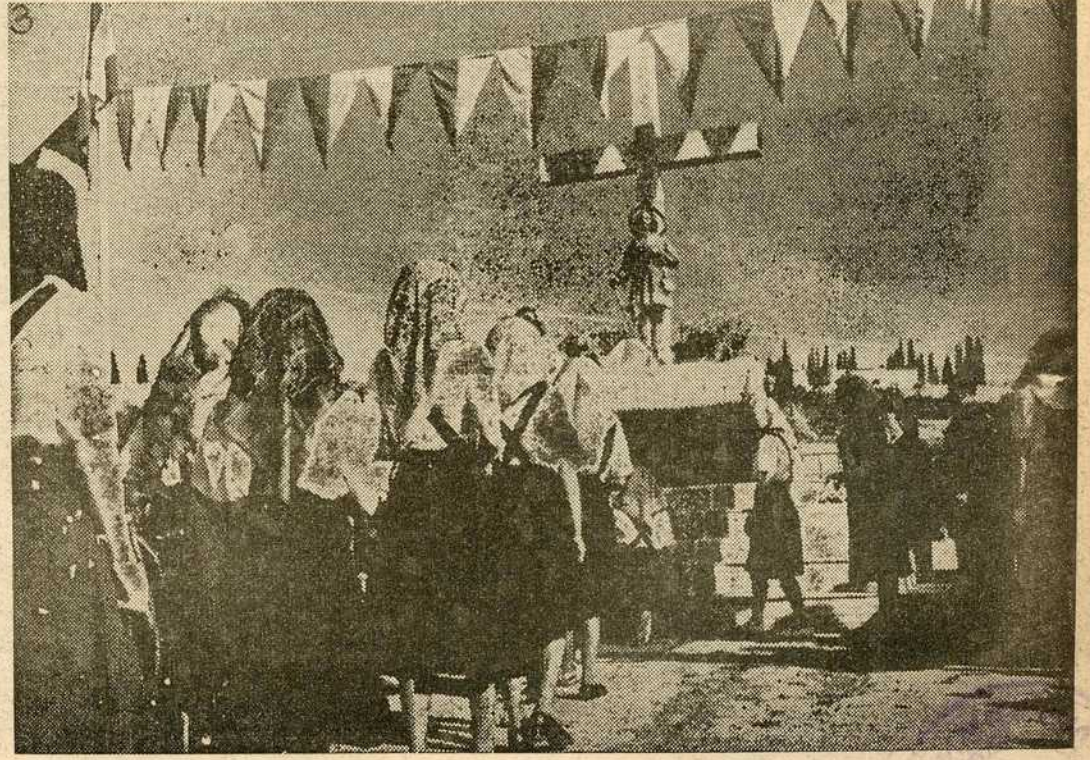
Престоница Шпаније Мадрид је велика модерна варош. Живот његових улица није мање жив и бучан од живота других великих вароши. Тврдило се чак да је баш услед тога изгубио карактеристике шпанске вароши. Међутим, то није тачно. Мадрид је као и остале вароши Шпаније уско везан са животом земље. То је живот сељак-земљорадника, воћара и сточара. Тако је Мадрид, милионска варош, и до данас сачувао своју црквену славу. То је дан светог Изидре, патрона и заштитника вароши. Тога дана, као и пре много стотина година, скупљају се грађани Мадрида на Манзанаресу, пред капелом светог Изидре. Традиција и дубока религиозност су карактеристике Шпанца, нарочито млађе генерације. Зато је и слава светог Изидре у првом реду празник омладине. Тога дана девојке Мадрида приносе својој заштитници дарове — своје тајне девојачке жеље...

3 — Врхунац свечаности: младе девојке пред олтаром предају своје дарове светитељу.

4 — Дарови су обично плодови поља и баште: воће подношено у плетеним котарицама.

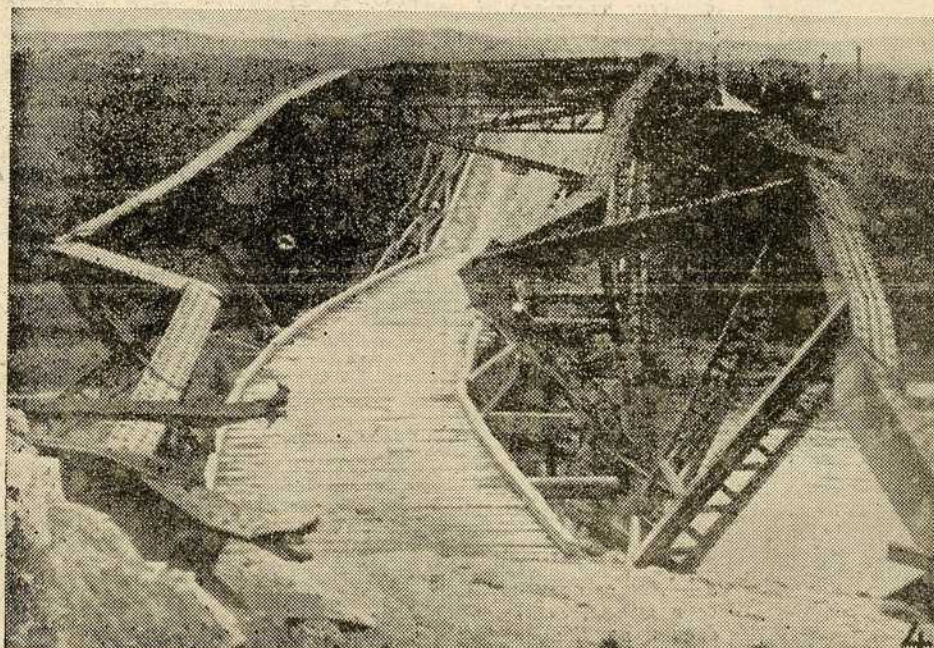
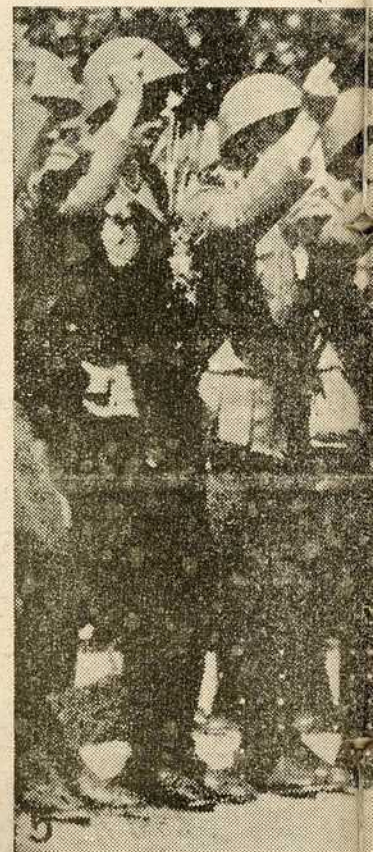
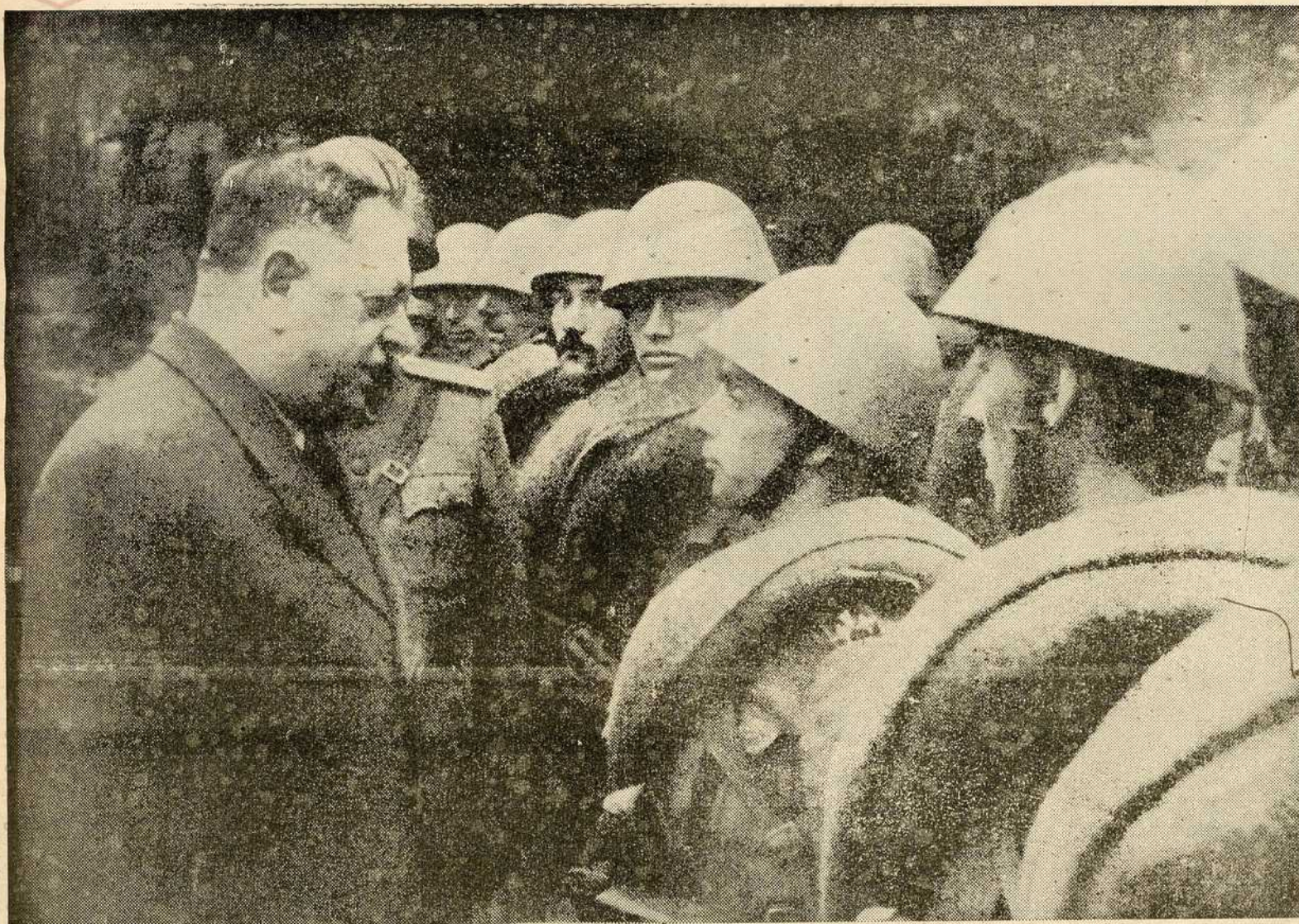
5 — Али се подносе и јагњад, голубови и пилићи.

(Снимци: В. Ф. А.)

Срби

— Поводом дво
добро

- 1 — Генерал Неджк у разговору са...
- 2 — Када су пошли у борбу једни у јуначко срце и љубав према својој као права војска.
- 3 — За петама првених банди.
- 4 — Једна комунистичка саботажа.
- 5 — ... Заклињем се да ћу се за М...
- 6 — Командант српских добровољаца након из борбе код Петровца на Мла...
- 7 — „Прекко трња, прекко стења своје...
- 8 — Прекко шумадијских поља и брвненистичке банде.
- 9 — Као што с пушком у руди помажу и штеточине, тако исто им помажу и...

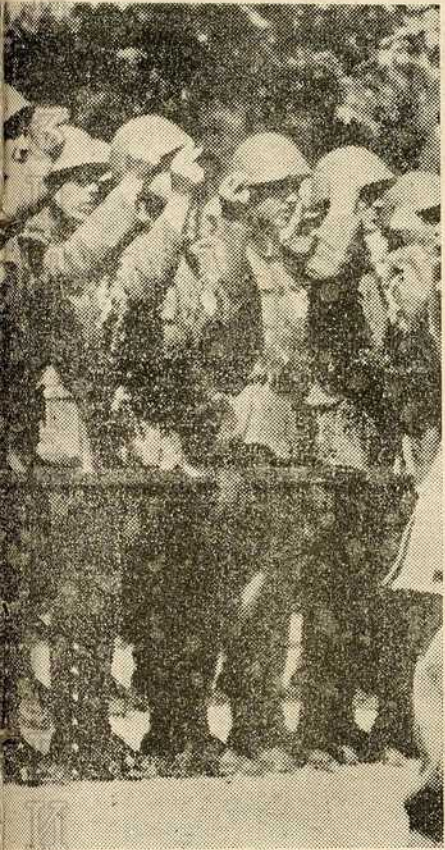
(Снимци: Ба)

WWW.UNILIB.RS

Ја у борби против дојчевизма

годишњице српских
вољаца —

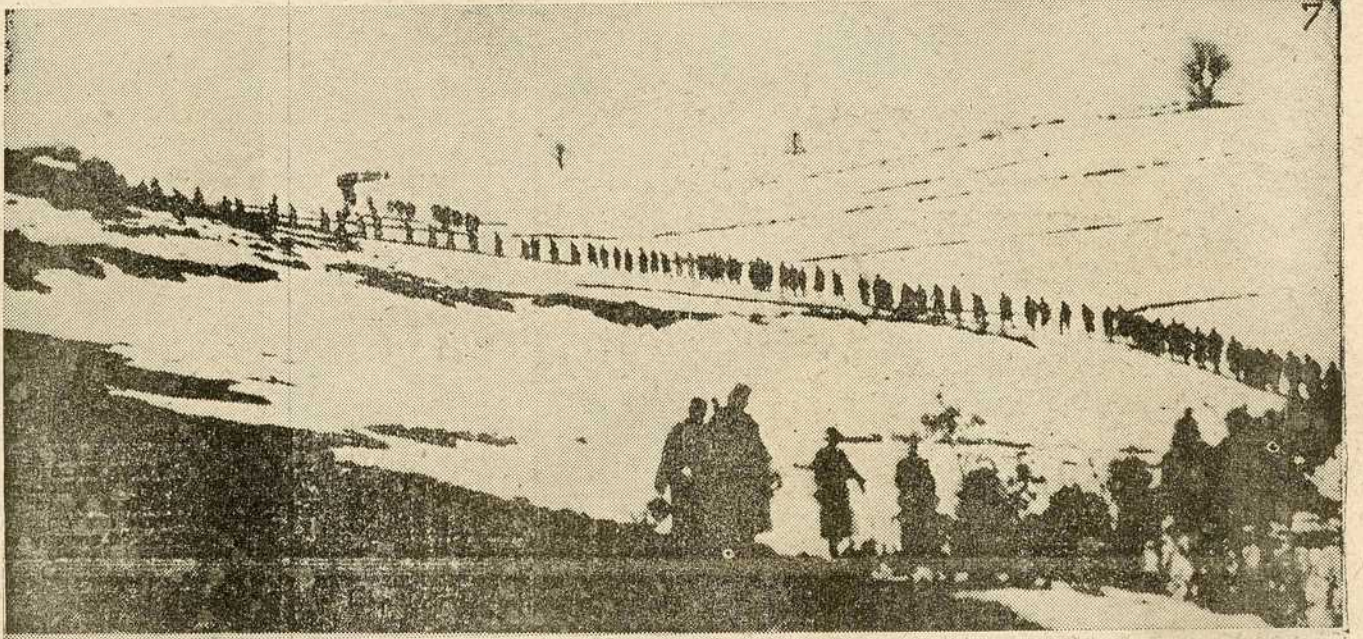

Добровљцима.
у били боси а други поцепани, али су имали
родној груди. — Данас добровљци изгледају

Мајку Србију борити до последњег даха".
Добровљцима Коста Мушници у разговору са ју-
рани капетаном Ратком Обрадовићем.
"Данас се ближимо ми".

Данас српски добровљци гоне разбијене кому-
нистичке војводе да отерају од свога дома првеле
у раду на њиви са српом и косом.

Добровљцима (отсек Орпеког добровољачког корпуса)

7

8

9

9

КРОЗ ГРАД и СЕЛО

Бивши управник града Београда Манојло Лазаревић сахрањен је прошле недеље, уз велико учешће старог Београда и његових пријатеља и бивших сарадника.

У Белој Цркви живе две старе госпође које приказује наша слика. Сестре-близнакње. Имају преко осамдесет година и ниједна од њих није била удата, чак није никада ни помислила на удају. Деценијама живе оне заједно. Скромно и задовољно. Сестринска љубав је најважније од свега у животу ових необичних близнакња.

Вредна и предузетна грделичка аматорска позоришна трупа недавно је са успехом приказивала популарни комад „Зону Зафирову“. Млада девојка чију слику објављујемо играла је, с успехом, насловну улогу. Сем тога, као што се види, Бепа је отаринска хаљина била раскошна.

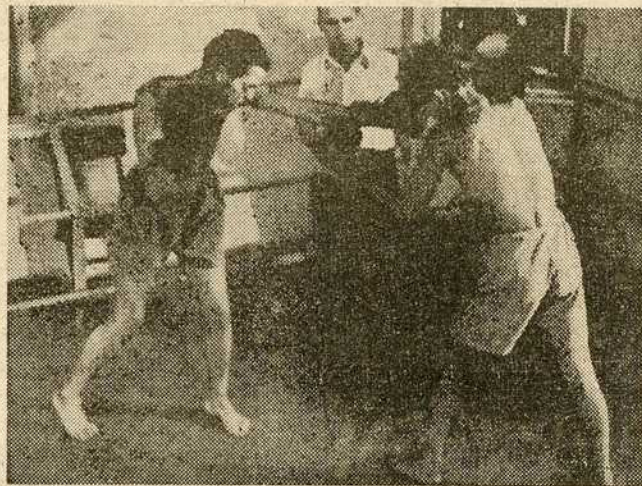
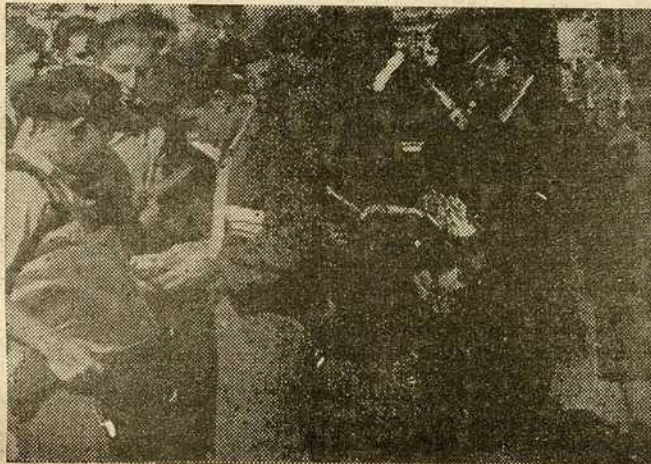

(Снимци: А. Симић 2, М. Роглић 1, приватна својина 3)

Натоварио Ера свог коњина и пошао у град, у Ужице. Дошао Ера, ал' овог пута није поћерао мрс, већ товар дрва. Није ни то лоше. Јер, јесен је већ ту, па полако треба сиремати и огрев. Сельаци из околине Ужица и њихови коњани, вазда натоварени свакодневна су и врло карактеристична појава у том живописном крају наше лепе Србије.

Сваке године на почетку школске године Балканска улица, нарочито онај део који се налази до терасног малог парка, добија веома жив изглед. Данима и недељама скупљају се ту ђаци свих београдских средњих школа. Настаје тада права правнота Берза књига. Разуме се да је берза веома жива и доста гласна. Продавци и купци гласно пуде и траже „робу“. Гласно, живо и весело.

Млада боксерска екипа ачилиг ОК Трговачког у прошлу недељу први пут је изашла на ринг. И том приликом, сусрела се с прваком Београда Чукаричким. И млади боксери ОК Трговачког, добро тренирани под надзором искусног Гласа и стручног вођства клуба, оправдали су све наде. И ако им је ово био први наступ, они су се добро држали и подлегли су искусним борцима првака са 3:0. Нарочито се истакао Станимирковић који је заслужено победио првака бачкам категорије, члана ЧОК-а, Матића. Али и остали, сем Живановића, показали су да имају много смисла за бокс. Екипа ОК Трговачког својим првим мечевима показала је да спада у најбоље екипе престонице.

Савремена СРПСКА МУЗИКА

Међу савременим српским композиторима Слободан Лазич заузима једно од најлепших места. Неколико његових композиција, тако: „Лучила“, „Марија—Маре“, „Мајске ноћи“, „Плава жена“, „Тужно шушти бокор ружа...“ и друге освојиле су све љубитеље музике. Али Слободан Лазич није само композитор песама и „шлагера“ већ је и издавач. Једини и први српски издавач музичких дела. Младо музичко издавачко предузеће недавно основано носи звучно име: „Прва српска музичка едиција X-мол“.

И тако нови српски композитори, међу којима се истичу Симић, Поповић, Илић, Гутеша, Букић, и разуме се сам Лазич нашла су своју „кућу“, могу да рачунају с тим да ће њихове композиције, добро примљене од публике, бити и отштампане, односно објављене. Лазичу је дакле успело да скупи изванредан број даровитих композитора и да створи могућности и новима, онима који ће се тек појавити. А несумњиво је да једно музичко издавачко предузеће даје потстрека.

Нарочито треба подвући да ново издавачко предузеће не мисли да се ограничава само на издавање савремених, већ да посвети и потребну пажњу српским народним песмама и мелодијама.

Композитор и издавач Слободан Лазич (Снимак: Приватна својина)

ма. Стварањем новог издавачког предузећа попуњена је једна знатна празнина у нашем културном животу.

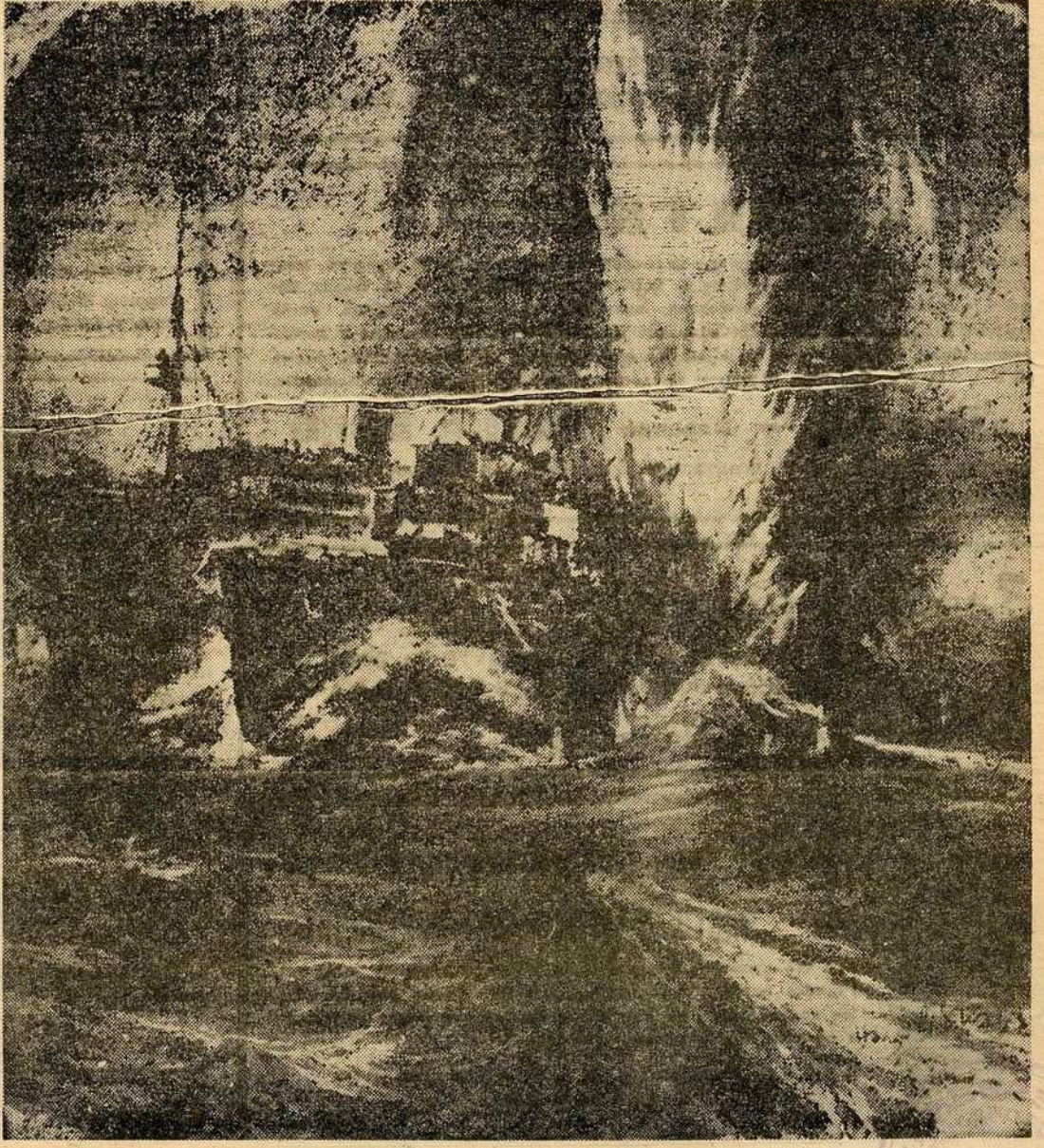
2 — Одмах се решио да жртвије свој чамац. Поставио се испред торпеда и тако спасао модерни велики брод.

(Снимци: Б. Ф. А3)

Добровољна ЖРТВА

Командант једног моторног чамаца за обезбеђење, који је као пратња волеког миноловца пленио у северном ратном подручју, приметно је изненада траг два торпеда која је непримећено опалила једна немачка подморница. Торпеда су била намењена великом миноловцу. Смртоносне „јегуље“ журиле су великом брзином према свом циљу. Остао је један једини начин да се спасе велики скуповени брод. Командант чамаца за обезбеђење није се ни тренутка колебао. Дато је кратко наређење. Чамац је нагло променио правац и као брана поставио се поред миноловца. Оба торпеда погодила су чамац, али миноловац је остао неповређен. Добровољна жртва није била увалудна: већина пожртвоване посаде је спасена.

1 — Командант чамаца за обезбеђење у последњем тренутку уочио је две смртоносне стазе: траг два непријатељска торпеда испалила у правцу великог миноловца.

О свету и салвету

ПУСТИЊА ГОБИ ИЛИ ШАМО

Пре много хиљада година пустиња Гоби била је насељена и тадање њено становништво налазило се на високом ступњу културног развоја. У мору песка експедиције су нашле рушевине огромних градова и других насељених праисторског становништва. Прикупљена је знатна археолошка грађа која ће осветлити тамну прошлост ове пустиње и заговетне културе у њеном песку. Нарочито драгоцено материјал скупно је шведски истраживач Свен Хелдн. Да је и палеонтолошки интересантна пустиња Гоби доказује чињеница да су нађени костури непознатих претставника преисториске фауне. Један од њих судели по величини и тежини костура, могао је бити тежак читавих 20 тона! Нађена је такође и глава једне друге горостасне звери из терцијара, која је имала веће размере од бронтозаура, највећег од досадашњих претставника животиња терцијалног периода.

БЕЛИ УГАЉ

Можда сте већ чули за израз „бели угаљ“. Али можда нисте знали да бели угаљ није угаљ, него — вода. То је водена снага која се у хидроелектричним станицама искоришћује за погон машина помоћу пара. Назив „бели угаљ“ долази отуда што се хидроцентрале обично налазе поред водопада, а вода у водопадима изгледа бела.

И СТАРИ СУ РИМЉАНИ ЗНАЛИ ЗА САЛВЕТЕ

Такозване салвете, без којих се данас не да замислити ни један добро намењени сто, познате су људима већ одавно. Салвете су биле познате и Римљанима. Људи из народа везивали су салвете око врата за време јела, а отмене особе држале су их на крилу и употребљавале да с њима обришу руке и уста после јела.

У „Колу“ бр. 92 на страни 12, објављена је песма под насловом „Снови моји“ од Данице Будић. Омалшком песма је штампана под туђим именом, место под именом Десанке Максимовић, као што је омалшком измењен и наслов песме који треба да гласи „Чезња“.

Али свако је увек морао да носи своју салвету. Ако би неко био позван на обед код пријатеља, морао је донети своју салвету. За време обода брисали су салветом руке и уста, а када поћу кући заривали би у салвет печење или друга јела која би добили од домаћина.

За време Средњег века јело се прстима. Био је знак отмености да се после сваког узетог залогја прсти обришу. Из тога је јасно само по себи од колике је важности била салвета у то време.

ШТА ЗНАЧИ РЕЧ ДОКТОР

Када се спомене доктор обично се мисли на болест, тј. на лекара. Међутим, докторску титулу носе и људи других професија, а не само лекари. Ту титулу добија сваки онај који на универзитету из своје струке положи докторски испит. Доктор је реч латинског порекла и значи учењак. Данас има доктора права, доктора агрономије, доктора музике, филозофије, хемije, укратко свих струка које се предају на универзитету, а има и доктора без струке, почасних доктора.

ЗАШТО ПОТКОВИЦА ДОНОСИ СРЕЋУ?

Зашто постоји веровање да потковица доноси срећу? То веровање потиче из старог доба када су људи веровали у срећне и несрећне бројеве. Од свих тих бројева број седам, који се тако често спомиње у Светом Писму, сматран је као најсрећнији. А на потковици има седам рупа за експе. Сујеверни људи се једино нису потпуно могли да сложе у томе како потковици треба окачити, да ли са крајевима на горе, или надолу. Присталице горе окренутих крајева тврде да се на тај начин срећа још боље чува, пошто не може бар симболички, да испадне из отвора потковице.

ЗАШТО ЈЕ ПРИРОДА СТВОРИЛА ОТРОВ ЗА СРЦЕ?

Немачки лекар Карл Фаренкамп бавио се питањем шта је заправо природа намеравала стварањем отрова за срце, који се налазе у читавом низу биљака, а нарочито у неким гљивама. Лечење по дигиталним лековима припада већ одавно међу неопходно потребне лекове сваког лекара. Досада их се, међутим, примењивало са-

мо ако је требало надражити срчани мишић. Испитивања Фаренкампа довела су до резултата да је препоручљиво оне субстанције, које тако успешно делују на срце, под извесним околностима применити и као превентивно средство. Он тврди да се такође може неки пут утврдити и оскудица ових материја, као што се то види код људи са недовољно хормона или због недовољног узимања витамина, у потпуно сличном облику.

Проба са биљкама су показале да кописне биљке дају већи плод ако се њихово семење меша са дигитолом, затим да

Хајнрих Георге

(Снимак: Тобис филм)

откинуто цвеће код такве пробе остаје дуже свеже, те да млеко и масло могу дуже остати у свежем стању ако се мешају са овим материјама. Врете жита постају на тај начин здравље и јаче, те отпорније противу временских промена. Животиње више воле биљке са дигиталним поврће је укусије и дуже се одржава. Откривење немачког истраживача наћи ће вероватно велику примену. Под извесним околностима биће могуће да се већ у лечењу добу неке сметње спрече помоћу ових биљних отрова. Природно узимање ових материја изводи се са храном.

ЗЛАТАН БРИЛИЈАНТСКИ НАКИТ И ТЕПИХЕ

НАЈВИШЕ ПЛАЋА

»ГРАД РАВНО«, Вазнесенска 4

(ПАЛАТА ОФИЦИРСКА ЗАДРУГА) ТЕЛ. 21-312.

38724, 1-2

Златан накит стари и нови купујем

Дијаманте крупније, брилијанте све величине, златне зубе, бурме, прстење, минђуше, брошеве, брезлетне, сребрне и металне, само исправне и од бољих познатих марака; старо злато, оштећено, излизано, поломљено и горено, стари сребрни новац, есајге и остале исправне предмете од сребра, кристал и порцеланске боље сервисе купује и највише плаћа позната и дугогодишња фирма **»ВРАЧАР«**. Све горе поменуто предмете процењујем стручно и бесплатно.

»Врачар« — Власник Миливоје М. Митровић

Београд, Палилулска 6 продужење Душанове код Бајлонове пиваре, тел. 28-706. 38725, 1-1

Златан накит

НЕ ПРОДАЈТЕ А ДА НЕ ПОНУДИТЕ НА ПОСЛЕТКУ И ФИРМИ КОЈА НАЈВИШЕ ПЛАЋА.

»ШАЈКА«, Кн. Павла 50

38722, 1-1

Златне зубе, брилијанте и све врсте злата и златног накита

Ако већ продајете или купујете, у Вашем интересу је да то учините преко стручне фирме **»ВЕЛЕС«**. Сваки рад вршимо без конкуренције по дневној цени. Злато и накит купујемо и од свих препродаваца. Фирма

ВЕЛЕС Пашићева бр. 25 — II — спр. Тел. 30-558. од 7 до 19 часова. 38725, 1-2

Злато, златне зубе

накит, брилијанте, дијаманте, сребрне, кристалне, порцуланске предмете процењује и купује **»КОШУТЊАК«**, Кнеза Павла бр. 39. 38726, 1-1

ДОБРОЈ ДЕЦИ

купиће тата и мама играчке у далјин

ВОЈИСЛАВ СИМИЋ

Краља Александра 279 преко пута Гајине кафане

Трговци! Поједине играчке дајемо са одобреним пенанама на више. 38723, 1-1

ЦЕО СВЕТ И *

СВЕТОСЛАВ

2 ДНЕВНО ДИЈАЛОГ

Још једној библиотечки

Матеја МЕНДЛОВИЋ

29-817 БЕОГРАДСКА 31

РОМАНИ - НАУЧНЕ - ДЕЦЕ - КНИГЕ

38721, 1-1

ЈЕСЕЊЕ ИЗДАЊЕ ВЕЛИКОГ, БОГАТОГ МОДНОГ ЛИСТА ИЗ БЕРЛИНА И БЕЧА

MODEN WELT

Доноси моделе, линије и боје овогодишње европске, јесење моде. Затим велики број спортских и елегантних хаљина, као и моделе за младе девојке, лепе хаљине и ручне радове.

MODENWELT

приказује и овај пут моделе светскопознатих Ултра-кројева, већином у оригиналним бојама.

Тражите сада изишли број јесењег Modenwelta. Добива се сува, по цени од 20 динара. Где га нема, обратите се на

Преса А. Д. Влајковићева 8. Београд

Читајте »КОЛО«

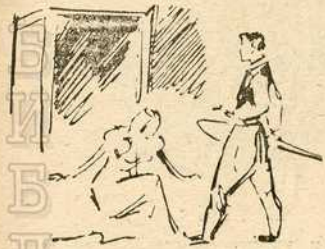
ДЕЧЈЕ ВОЈВОДИ

ЗА ДЕЦУ, ДА СЕ РАЗНОДЕ И ПОУЧЕ

Два брата

Била су два брата. Један много богат, а други савсвим сиромашан. Једанпут је сиромашан чувао свом богатом брату снопове на њиви. Док је седео испод једног пласта, спазио је једну жену сву у белом. Скупљала је класје које је остало на њиви и правила гомлилице, тако да не би отишло ништа у штету. Кад је стигла до њега, он је ухватио за руку и питао је ко је и шта ту ради. Рекла је: Ја сам Срећа твога брата и скупљам класје, да би имао још више пшенице.

Не знаш ли где је моја срећа? — питао је...
Далеко иза седам гора, одговорила му је и одмах је нестала.

Сиромашан брат решио је да пође у свет и тамо да тражи своју срећу. Сипремио је све, опростио се од своје породице и кренуо на далеки пут. Кад је већ хтео да затвори врата, одједном је искочила из занећака Беда, плакала је и молила да је собом поведе.

— Ох драга моја, ти си стара, а пут је далеко, па се бојим да не би стигла. Него имам овде један сандук. Смањи се, па ћу у њега да те затворим. Беда је ушла у сандук, он је поклонило и добро завезао и отишао. Вукао је собом један део пута и кад је стигао до једне мочваре, загнурио је сандук у блато и тако се ослободио тешког терета. Још се једанпут окренуо да се увери хоће ли моћи да се извуче из муља. И кад је био сигуран, задовољно је кренуо на пут.

Обишао је много села и гра-

дова, док није наишао у једној великој вароши на једног газду који му је дао посао. Он је требао да бесплатно копа подрум, али зато је могао да узме из тог подрума све оно на што је наишао. Кад је тако неко време копао, наишао је на једну повећу грудву злата. По договору, он је имао право да узме цео комад. Али он је био поштен па је дао полови-ну газди и копао је даље. Најзад је наишао на једну гвоздену капију, био је то подземни подрум а у њему неизмерно богатство. Из једног ормана чуо је један нежан глас:

— Отвори, господару мој, отвори!

И кад јој је отворио, из ормана је искочила једна дивна девојка сва у белом, дубоко му се поклонила и рекла му је:

— Ја сам твоја Срећа и пратићу те целог живота. — То је рекла и нестала је.

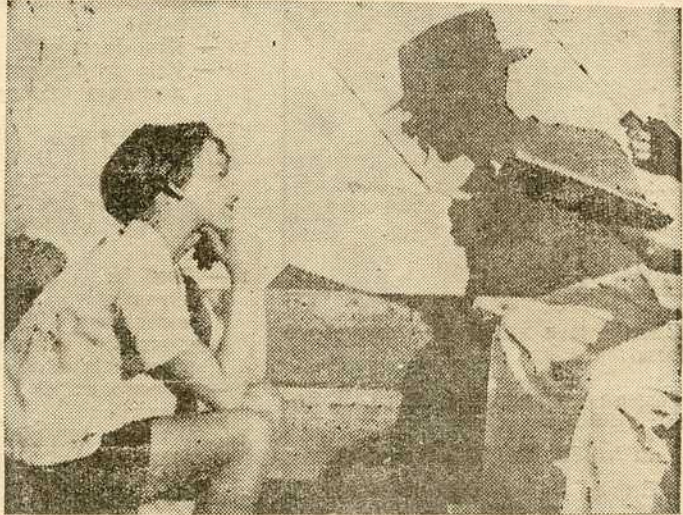
Он је и оно благо поделио са својим газдом, али и поред тога је остао много богат. Имање му је расло сваки даном. Ипак није никада заборављао на своју прошлост и увек је помагао сиротињу и убоге. Својом добротом се рашчуо по читавој околини и свуда се говорило о његовим доброчинствима. Чак је и његов брат чуо о њему и дошао је да га посети. Он му се много обрадовао и испричао му је цео случај како се обогатио: како је најпре видео на његовој њиви Срећу која је скупљала класје, како се решио своје Беде, загнуривши је у муљ и све друге ствари. Затим га је богато почастио и дао му на пут много поклона и новаца и братски се опростио. Али његов брат је био завидљив и није му много среће желео. И док се враћао кући, ставио је размисљао о томе како би онет послао своме брату Беду, да му имање тако не цвета.

Док је ишао кући, путем је размисљао како да пронађе Беду и да је поново пошаље

брата. И кад је дошао до оног места где је брат загнурио сандук у муљ, дуго је тражио и кад је пронашао, отворио је сандук. У томе часу Беда је искочила, расла и скакутала око њега. Загрлила га је и захваљивала му што је ослободио.

— А за то што си ме ослободио, никада нећу ни тебе ни твоју породицу да напуштам, него ћу стално да вас пратим куд год се будете макли.

Узалуд је завидљиви брат уверавао да је код његовог доброг брата боље и да треба тамо да оде, било је све узалудно. Више није могао да је наговори да га остави, није могао ни да је прода некоем, ни да је удави, увек му је ишла уз стопу. Оне дарове што је носио својој породици, лупежи су му на путу украли. Кад је стигао кући, наишао је згариште, јер му је гром у кућу ударио. Сву летину на њиви му је однела вода, пошто се облична река излила.

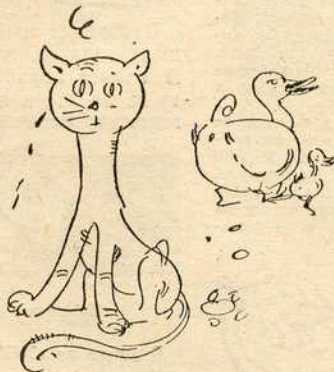

Школа је почела. Вредно ћаче понавља задатак... (Снимак: илж. Р. Стефановић)

И тако завидљивом брату није остало ништа друго до — Беде.

Због маме је маме морало да плаче

Тек пробиле љуску паче и почело већ да кваче и дворштем лако краче, а пред њега скочи — маме.

Мачје очи претњом зраче, па због тога пита паче: — „Шта погледи твоји значе, кад се добро протумаче?“

Раменима маче смаче и шапицом пљесну паче и с осмехом рече јаче:

— „Де, не бој се, мој јуначе!“

Од те шале гакну паче тако тужно к'о кад плаче. То у срце квочку таче, журну, што је могла јаче. Па кад стиже, спази маче, квочну:

— „Такве нападаче, што ми

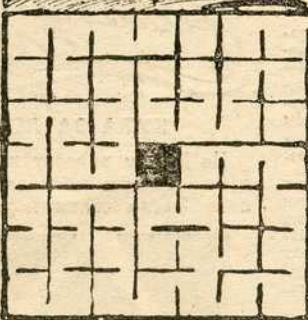
деци живот мраче, учим да се не шегаче“.

И, штогод је могла јаче, кљуцнула је трипут маче и узела своје паче, па замакла у соваче.

Искључано оста маче своју шалу да отпљаче.

Ето згоде за читаче из тог наука да извлаче! А-а

Три тркача

Три тркача иду циљу који се налази у првом пољу. Којим путем тркачи могу да дођу до циља?

Пчела и цвек

Једно јутро рано пре што сунце сину малена пчелица у ваздух се вину.

Кружила је брзо широм овог света, док не спази кружни лепог белог цвета.

Поклони се пчелица умилато звири радиле се много да око ње брви.

Поклони се пчелица томе лепом цвету: „Ти си цвете најлепши на овоме свету.“

Тако рече пчелица не зна друго шта ће али цвек не говори само плаче плаче.

„Ах ти Боже добри дај ми крила мала за кривоца лепа лепоту бих дала.“

И истога часа ко што цвек жели створи се од цвета један лептир бели.

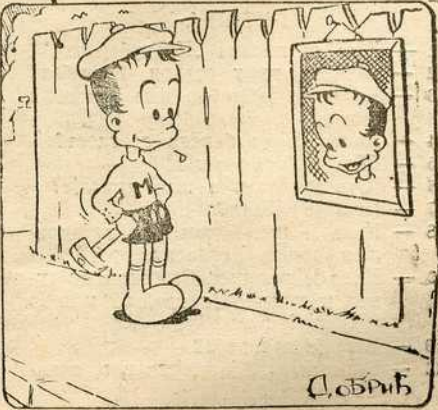
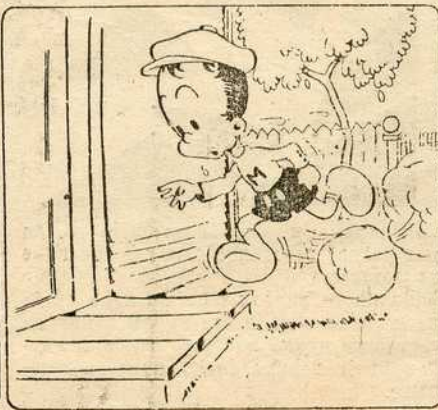
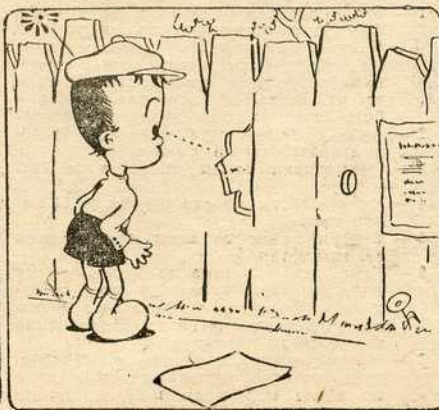
И малени лептир пува неке милне одлаче са пчелом у вајеке висине.

Олга П. Зупан
уч. III в. г.

РЕШЕЊЕ РЕБУСА

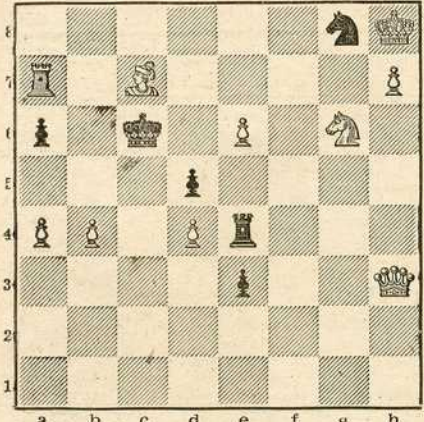
В. (р)ода, све(т) о пер(о), лед о П. (с)вн(а) о В. Р. (о)ста = Вода све опере до црна образа.

Миме улепшава свој крај

ШАХ

ПРОБЛЕМ БР. 94
Др А. Зимај — Молнар

Бели вуче и даје црнине мат у два погеза.

Решење проблема број 93 (Р. Ј. Ермеа): 1) Dd4-d7.

КРАЉЕВ ИНДИСКИ НАПАД

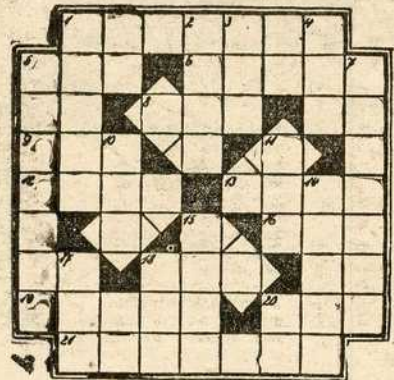
(Играно на европском турниру у Минхену)

Бели: др Сили. — Црни: Ахусе

- 1) Sg1-f3, Sg8-f6; 2) g2-g3, d7-d5; 3) Lf1-g2, e7-e6; 4) c2-c4, Sb8-d7; 5) d2-d4, Lf8-d6; 6) 0-0, c7-c6; 7) b2-b3, 0-0; 8) Sb1-d2, Dd8-e7; 9) Sf3-h4, Ld6-b4; 10) Lc1-b2, Tf8-d8; 11) Tal-cl, Sd7-f8; 12) Dd1-c2, Sf8-g6; 13) Sh4-g6, h7-g6; 14) Sd2-f3, Lc8-d7; 15) Sf3-e5, Ld7-e8; 16) Tf1-d1, Sf6-d7; 17) Se5-d3, Lb4-d6; 18) e2-e4, d5-e4; 19) Lg2-e4, Sd7-f6; 20) Le4-g2, Ld6-a3; 21) Lb2-a3, De7-a3; 22) Sd3-e5, a7-a5?; 23) c4-c5! Da3-b4; 24) a2-a3! Db4-a3; 25) Tc1-a1, Da3-b4; 26) Tal-a4, Db4-b5; 27) Lg2-f1.

Црни предаје.

Укришене речи

Хоризонтално: 1) Безбожничтво. 5) Планина у изворнику Поречке Реке. 6) Преисториска животиња. 8) Печат. 9) Презиме немачког књижевника. 12) Предлог. 13) Место где је сахрањен мртав. 16) Лична замена. 18) Врх неке планине. 19) Који лако говори. 20) Званичан сине. 21) Биљка из чиније се семена добија лековито уље.

Вертикално: 1) Врста свиле. 2) Отпоран према некој болести. 3) Модални и упитни прилог. 4) Влато које вода наноси. 5) Оуд за гројане воде за чај. 7) Пратилац. 10) Варош у Србији. 11) Коло. 14) Фини ахат са паралелним или концентричним линијама. 15) Нахрањени. 17) Нас. 18) Шала. 20) Два различита самогласника.

Дали знате?

ПИТАЊА

- 1 — Шта се назива „Протуберанса“?
- 2 — Шта је то у ствари фери-бот?
- 3 — По чему је добио име артерски бунар?
- 4 — Каква је то барска светлост?
- 5 — Шта је камфорача?
- 6 — Шта је осоје, а шта присоје?
- 7 — Шта је фосил?
- 8 — Када је и поводом чега установљен орден Таковски крст?
- 9 — Када је завршен Симплонски тунел и колико је трајао његово грађење?
- 10 — Шта је калорија?
- 11 — Како се зове јапански цар, а како царица?

- 12 — Јапански цар има три страсти, које су то?
- 13 — Колико се простире масив Хималаја, и која му је највећа висина?
- 14 — Шта су брахикафали, а шта доликокефали?
- 15 — Која је била рекордна брзина авиона пре 30 година?
- 16 — На којој је пружи саобраћао најбржи воз у Европи пре рата?
- 17 — Одакле је донет багрем и које су његове добре особине?
- 18 — Ко се сматра творцем фотографије?
- 19 — Шта је ерзап?
- 20 — Која је најмонументалнија железничка станица на свету?

Који је одговор тачан?

- 1 — Сноб је: научник морепловац човек који се прави отмен човек који се прави луд
- 2 — Јагњило је: планина овчарска ограда време кад се оне јагње врста овчарског тора
- 3 — Цирконијум је: римски град минерал римски беседник препотопака жлвотиња
- 4 — Светлост св. Илије јавља се: у планинама на врховима катарки у рудницама у подрицима крајевима

Тачни одговори: 1 — Сноб је потсмешљива реч за човека који се прави отмен. У осамнаестом веку у списковима неких универзитета овај израз студената који нису били племићи стављена је ознака s. nob. (sine nobilitate), што значи без племства. Како су се и ти студенти понашали као племићи или бар као племићи мисле да се могу понашати, сноб је постала потсмешљива реч за човека који се прави отмен.

2 — Јагњило је време када се оне јагње. У дивљачким крајевима јагњило почиње у другој половини марта, а завршава се крајем месеца априла.

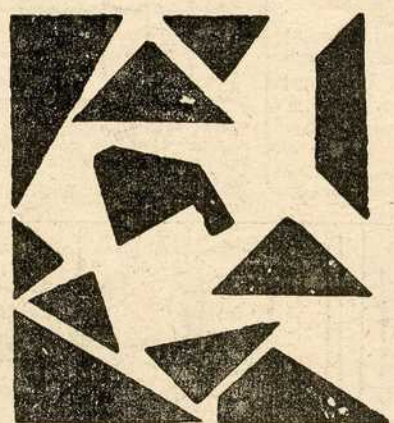
3 — Цирконијум је минерал који је јако распрострањен у такозваним ретким земљама. Аустралији, Гренланду, Каролини и тако даље. Има пет различитих врста овог минерала. У четом етапу цирконијум је сјајан метал, сребраст који се може глатчати и сечи. Отпоран је према води, киселинама и разблаженим алкалијама. Тешко подложан кападу концентрисаним минералним водама поред царске воде. При обичној температури постоји и на ваздуху. Употребама се поред осталог и за израду челика.

4 — Светлост св. Илије назива се појава када се осветљају ниски на знонику или на врховима катарки. То се обично догађа пред буру. Појава се да врло лако изотумачити. Атмосферски електрицитет облака изазива електрицитет из земље који посредно иронији кроз шилеке у ваздуху.

Различити мало

КУЋА ЗА ЛЕТОВАЊЕ

На једном парчету картона или мало дебље хартије пресрежите ове црне делове. Затим сваки такав део обрежите

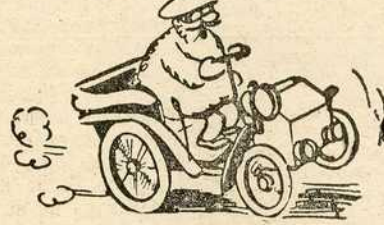
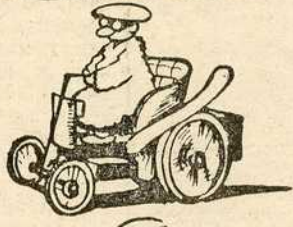
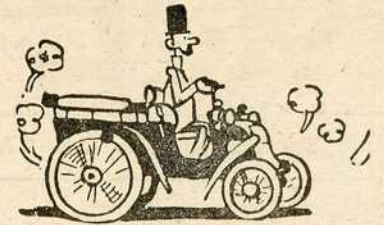

маказицама и онда покушајте да од тих делова саставите слику једне куће за летовање.

Да бисте видели како та кућа треба да изгледа и дали сте умели слику да саставите онако као што треба у идучем броју даћемо слику куће за летовање.

МАЛО ИСТОРИЈЕ АУТОМОБИЛИЗМА

Дајемо вам три слике да бисте видели како су у разна доба изгледали аутомобили. Да бисмо вам помогли,

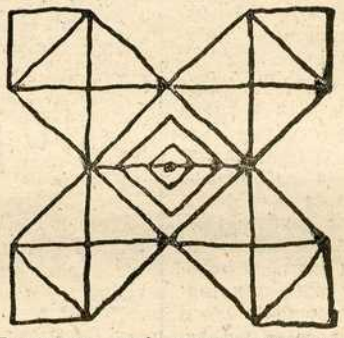

казаћемо вам и то да је један аутомобил из 1893, други из 1895 а трећи из 1896 године. Шта мислите, који је аутомобил припадао којој години?

За оне који не би могли лако да се сете или не познају довољно историју аутомобила, дајемо одговор у идучем броју.

У ЈЕДНОМ ПОТЕЗУ

Шта мислите, да ли се овај цртеж да нацртати једним потезом писаљке? Ми тврдно да може, и да чак задатак није сувише тежак.

Пробудите своју проницљивост и решите задатак. А затим у идучем броју наћице правилно решење, па видите да ли сте и ви тако поступили.

РЕШЕЊА

ИЗ 93-ОГ БРОЈА

Одговор на „МИКИЦА И ШЕСТ ЈАЈА“
Микица ће купити јаја овим редом: 3, 5, 2, 1, 6, 4 и онда му неће бити тешко да дође до излаза из лавиринта.

Одговор на „ДЕЛО РАСЕЈАНОГ СЛИКАРА“

Расејани сликар направља ове когезије: 1) На бурету су два отвора за чоп. 2) Буре има само један обруч. 3) Кључа нема поге. 4) Фирма лебди у ваздуху. 5) Гостионичарева сенка морала би настати иза гостионичара а не испред јер је иза гостионичаревих леђа мрак. 6) Гостионичар има на једној страни на панталонама два пера. 7) Петао на торњу лебди у ваздуху. 8) Ограда нема водоравно докенице. 9) Опце у прозору окренуто је криво. 10) Грожђе расте учрвено испред прозора.

ДА ЛИ ЗНАТЕ?

ОДГОВОРИ

- 1 — Змије дугачке 12 метара не постоје. Али је интересантно да су у Грци Чаклу, у Јужној Америци, пронађени остаци једне велике змије отровнице које сада више нема. Рачуна се да је та огромна змија морала бити дугачка бар двадесет метара.
- 2 — Азбуку глувонемих измислио је један опат: опат од Енеја.
- 3 — Симплонски тунел широк је 1005 године.
- 4 — Гибралтарски мореуз широк је 14 километара.
- 5 — Справа којом се мери висина зове се алтиметар.
- 6 — Тачка на половима за једну годину дапа за пуних 45 сати је више осветљена сунцем (наравно кад не би било магле) него за исто време једна тачка на полутару.
- 7 — У покрајини Јандора, у Индији, становништво никада не пије воду из чезме пошто им њихови верски

Можете ли се сетити?

ЧИЈА ЈЕ ОВО ПЕСМА?

ГРМ

Муњом онајен грм на суром пропланку стоји.
Ко црн и мрачан и див, И густе травине сплет
Горди му увија стае — горски несташан
лахор

Лелуја шарен цвет,
И зима дође већ, и својом студеном вуком
Покида нажит сав и гору обнажи сву,
Ал многа зима још са хладним ветром
не доји,
А он ће бити ту.

Наш сарадник, када је већ преписао ову лепу песму могао је да препише и име песника; али је он то по своме старом обичају заборавио да уради. Да ли можете ви (без да погледате одговор који вам одмах дајемо доле) да се сетите чија је ово песма?

(вцили П. Ј. вангелс)

КОЈА ЈЕ ОВО ПТИЦА?

Птица, чији вам цртеж данас дајемо припада једној породици птица у којој има око педест врста. Све те

врсте живе у тропским пределима, а ова птица је становник шума северозападне обале Нове Гвинеје. Има нарочито дугачко перје испод крила које може да скупља и шири помоћу нарочитих мишића. Два перна пера јако су истањена и дугачка.

Како се зове ова птица, која долази у ред најлепших птица на свету?

(вцили П. Ј. вангелс)

закони забрањују да ма шта није или једу што је било у металном суну.

- 8 — Турска је већа по површини: 764.736 квадратних километара, док Шпанија има 504.712 кв. к.
- 9 — Мађарска има за скоро два милиона више становника него Холандија која има око 8 и по милиона.
- 10 — Брисел је већи (900.000 становника) од Лисабона (584.000).
- 11 — Прва богословија у Србији основана је у Крагујевцу и то године 1825.
- 12 — Законом од 1898 године изведен је код нас монопол. Овај монопол постоји и сада.
- 13 — Остварен је на тај начин што је држава подигла своју фабрику жижица.
- 14 — Прва фабрика жижица подигнута је у Београду, на месту где је сада такозвана „Маркарница“.
- 15 — Гвајакум и јаракунда су најтежа дрва на свету. Има их око четрдесет врста на Бермудским острвима и у Бразилији. После њих су најтежа дрва аборосово и коболо. Сва ова дрва одмах потону када се спусте у воду.
- 16 — Сирова храстовина такође не може ливнати, већ тоне.
- 17 — „Као преко бундева“ каже се када неко говори без слика и без правога реда, то јест као да иде преко бундева.
- 18 — Сматра се да се најстарија палма на свету налази у Аустралији на брегову Тамбовино. Претпоставља се да та палма има 15.000 година.
- 19 — Ми видимо нешто више од половице месечево површине и то услед тога што се он не креће у кругу око земље, већ у елипси.
- 20 — Реч „Хусар“ долази од мађарске речи хус која значи двадесет. Тако су се звали војници једне трупе за коју је у Мађарској регрутован сваки двадесети младик у свакоме селу.

РЕШЕЊЕ УКРИШЕНИХ РЕЧИ

Хоризонтално: 1) Исар. 4) Орб. 6) Лаерт. 8) Сени. 10) Ереб. 12) Оспори. 14) Застава. 16) Пастор. 17) Уста. 20) Антре. 21) Сол. 22) Акот.

Вертикално: 1) Иле. 2) Али. 3) Радостан. 4) Отров. 5) Беби. 7) Репарира. 9) Елзас. 11) Ерита. 13) Сто. 15) Астат. 16) Пуло. 18) Пек. 19) Ков.

пољски радови обављени су по партијама и групама. И сви су имали свог удела. Сви су уложили труда, знања и добру вољу. И сада, на крају, сви су задовољни и радосни, учествовали у заједничком излету и прослављању рада и плодова. И овај празник жетве једног великог предузећа необично је лепо успео.

Група од око 400 људи, жена и деце кренула је у недељу пре подне на излет. Са пристаништа одвезли су се бродом до Чукарице, а одатле поворком, на челу са директорима предузећа и водећим личностима, пошло се на терен. И ту, поред стуба искићеног пантљикама, испред импровизираних

куће, украшене зеленилом, одржаван су прво говори у којима је истакнут значај заједничког рада, па су затим приређене разне тачке забавног карактера. Тако је и један вешти мађионичар показивао, уз велико одобравање присутних, своје вештине. Потом је приређен укусан ручак, заливен мало вином, па су по подне одржане разне спортске утакмице и најзад је неколико даровитих излетника својим песмама забављало остале. Музика, нарочито ангажована, свирала је разуме се цело време.

Био је то разdragани празник жетве, рада и другарства.

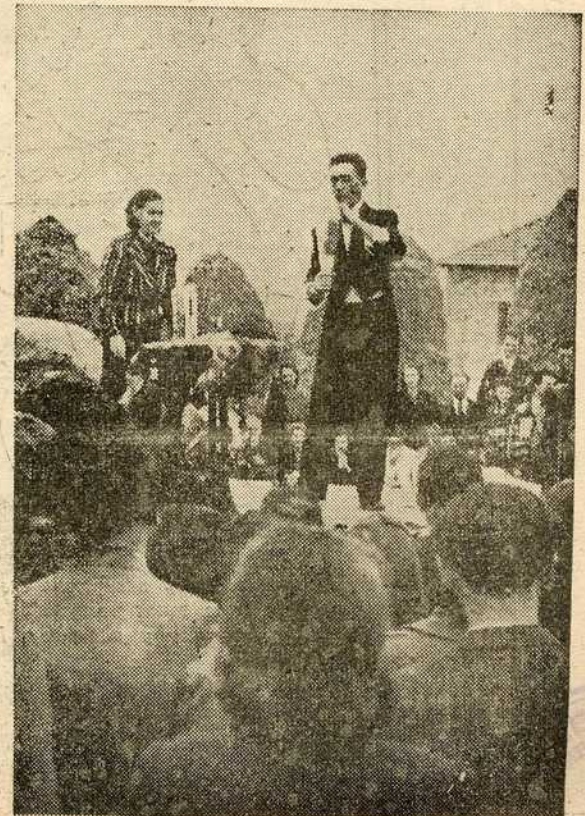
(Снимци: А. Симић)

Празник Жетве

Београдски „земљорадници“ нису се ове године узалудно трудили. Њихови напори били су крунисани успехом. Београђани су земљу обрађивали појединачно и у групама. У прошлу недељу једна велика група, једна велика заједница прославила је,

на веома другарски начин, завршетак жетве и прикупљања плодова. Сарадници, чиновници и сви остали наместеници Српског издавачког предузећа и „Донауцајунга“, са породицама, пролетос и летос неуморно су радили на своме плацу на Макишу. Сви ти

КАЛЕНДАР

КОМО
ХУМОР

МОГА КОМШИЈЕ

НЕДЕЉА 10 ОКТОБАР

Пита госпа комшиница једну нашу сусетку јуче:

— Је ли заша ћерка, што се прошлог месеца удала, срећна у браку?

— Како да није! Муж је просто носи на рукама, и сваку жељу коју јој прочита из очију испуњавамо мој муж и ја...

ПОНЕДЕЉАК 11 ОКТОБАР

Вајка се пре неки дан једна наша лепушкаста сусетка госн комшији:

— Не могу да схватим, господице комшија, откуд да то да свакипут кад сам са својим вереником, увек се посвађамо?

— Па, врло просто госпојнице комшинице. Сувише сте често заједно...

— Па, добро, шта треба да радим?

— Треба да се венчате. Ребе ћете бити заједно.

УТОРАК 12 ОКТОБАР

Муку муче наши чиновници. Да заиста муче и петљају наш госн комшија нам је јуче ово испричао као доказ:

— Један мој чиновник дошао јуче у канцеларију и сав блажен саопштио нам: „Данас сам исплатио бабини претпоследњу рату за моју бебу... Идућег месеца беба ће бити потпуно моја.“

— Молим вас, шта стаје возња до железничке станице?

— Два'ес' банк!

— Хвала! Хтео сам само да знајм колико ћу на данашње време да уштедим ако одем пешке до станице.

СРЕДА 13 ОКТОБАР

Једна наша стара сусетка којој је већ деведесет година, покушала је да се осигура код неког осигуравајућег друштва. Чиновник јој рекао:

слежући раменима:

— Нажалост, госпођо, не можемо да вас осигурамо пошто имате преко деведесет година...

— То ме чуди — рекла бака. Помедајте статистику па ћете видети да је баш у мојим годинама број умрлих веома мали...

ЧЕТВРТАК 14 ОКТОБАР

Флертује синоћ једна наша сусеткица а ми прислушкујемо.

— Ако кажете, Наташа, да — рећи ће он — то значи да сам добио на лозу!

— Обратно! — прекиде га она. — Кад будете добили на лозу рећићу: да!

ПЕТАК 15 ОКТОБАР

Синоћ на поселу код госн комшије развезао се разговор о разним животињама, и коју животињу највише воли... Госпа комшиница изјави да највише воли свињу, госн комшија: газелу, један пса, други коња, најзад онај наш суплент запита своју младунцу:

— А, ти, Невенка, коју ти животињу највише волиш?

— Сребрну лисицу! — отсече суплентовица као на пању.

СУБОТА 16 ОКТОБАР

Узела госпа комшиница да критикује усред друштва госн комшију, како је одљуд, како не воли музичке концерте..., а комшија ће на то:

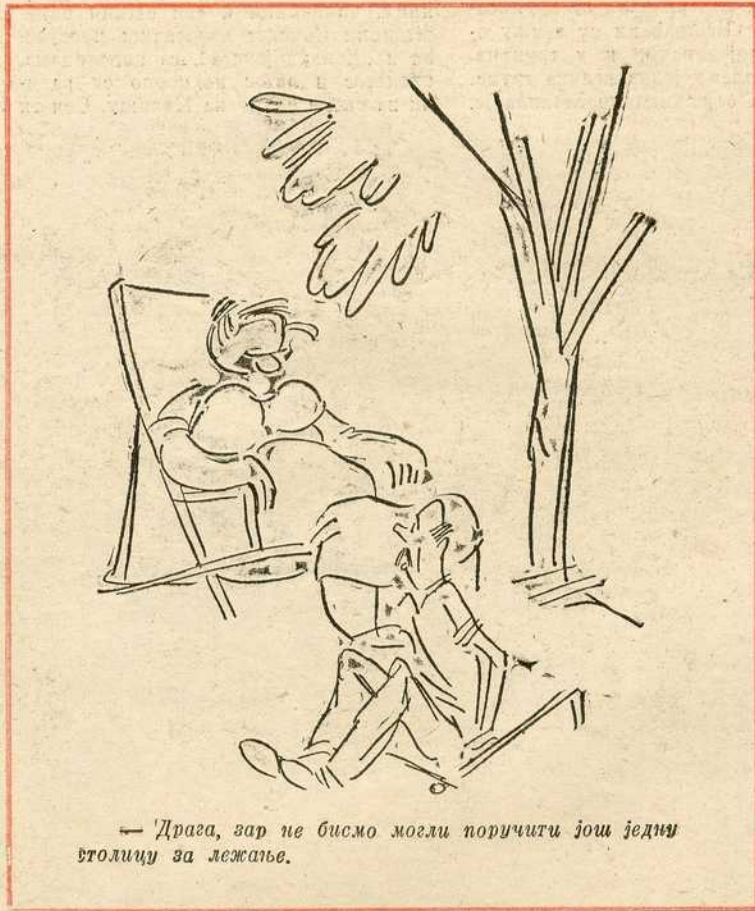
— Ама, волим, брате, није тачно. Волим, само избегавам те концерте, јер кад слушам камерну музику утрну ми ноге, а кад опет слушам блех музику, ноге ми стално цупкају...

М-ћ

— Јулка, реците ми у поверењу: где сте набавили ово вино којим су нас данас частили?

— Рећи ћу вам, али у поверењу, Позајмили смо га од ваше куварнице.

— Драга, зар не бисмо могли поручити још једну столицу за лежање.